

**OMAVALVONTASUUNNITELMA  
AMMATILLINEN PERHEKOTI  
LEPPÄLÄ OY**

Omavalvontasuunnitelma 2.3

18.8.2026

## Sisällys

|                                                                                                    |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>OMAAVALVONTASUUNNITELMA AMMATILLINEN PERHEKOTI LEPPÄLÄ OY.....</b>                              | <b>1</b>  |
| <b>Omavalvontasuunnitelma 2.1 29.1.2026.....</b>                                                   | <b>1</b>  |
| <b>Lukijalle.....</b>                                                                              | <b>3</b>  |
| <b>1. Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot.....</b>                     | <b>3</b>  |
| 1.1 Palveluntuottajan perustiedot                                                                  | 3         |
| 1.2 Palveluyksikön perustiedot                                                                     | 4         |
| 1.3 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet                                               | 4         |
| 1.4 Päiväys                                                                                        | 9         |
| <b>2. Asiakas- ja potilasturvallisuus</b>                                                          | <b>10</b> |
| 2.1 Palvelun laatu                                                                                 | 10        |
| 2.2 Vastuu palvelujen laadusta                                                                     | 11        |
| 2.3 Asiakaan asema ja oikeudet                                                                     | 11        |
| 2.4 Muistutusten käsittely                                                                         | 15        |
| 2.5 Henkilöstö                                                                                     | 15        |
| 2.6 Asiakastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seuranta                                   | 16        |
| 2.7 Monialainen yhteistyö ja palveluiden kordinointi                                               | 17        |
| 2.8 Toimitilat ja välineet                                                                         | 18        |
| 2.9 Lääkinnälliset laitteet, tietojärjestelmät ja teknologian käyttö                               | 19        |
| 2.10 Lääkehoitosuunnitelma                                                                         | 20        |
| 2.11 Asiakastietojen käsittely ja tietosuojat                                                      | 21        |
| 2.12 Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen                                     | 22        |
| <b>3 Omavalvonnan riskienhallinta</b>                                                              | <b>23</b> |
| 3.1 Palveluyksikön riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen                  | 23        |
| 3.2 Riskienhallinnan keinot ja toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely           | 28        |
| 3.3 Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen                              | 29        |
| 3.4 Ostopalvelut ja alihankinta                                                                    | 30        |
| 3.5 Valmius- ja jatkuvuuden hallinta                                                               | 30        |
| <b>4 Omavalvontasuunnitelman toimeenpano, julkaiseminen toteutumisen seuranta ja päivittäminen</b> | <b>35</b> |
| 4.1 Toimeenpano                                                                                    | 35        |
| 4.2 Julkaiseminen, toteutumisen seuranta ja päivittäminen                                          | 35        |

## Lukijalle

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta astui voimaan 1.1.2024. Sen mukaan palveluntuottajan on valvottava oman ja alihankkijansa toiminnan laatua ja asianmukaisuutta sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta.

Kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunjärjestäjien sekä niiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien, jotka antavat palveluja useammassa kuin yhdessä palveluyksikössä, pitää laatia toiminnastaan omavalvontaohjelma.

Palveluntuottajan on laadittava jokaiselle palveluyksikölleen omavalvontasuunnitelma, joka kattaa kaikki palvelut, jotka tuotetaan palveluyksikössä tai sen lukuun.

Omavalvontasuunnitelman avulla varmistetaan toiminnan laatua, asianmukaisuutta ja turvallisuutta sekä seurataan asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyttä.

Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto Valvira julkaisi 14.5.2024 määräyksen omavalvontasuunnitelman laatimisesta ja seurannasta. Määräyksessä annetaan ohjeistusta suunnitelman sisällöstä.

## 1. Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot

### 1.1 Palveluntuottajan perustiedot

Täytä:

- **Palveluntuottajan nimi:**  
Ammatillinen perhekoti Leppälä Oy
- **Y-tunnus:**  
2621175-4
- **Yhteystiedot:**  
Papinsaarentie 98 60250 Seinäjoki  
[leppalapk@gmail.com](mailto:leppalapk@gmail.com)
- **Yhteiseen palveluyksikköön\* kuuluvien palveluntuottajien nimet, Y tunnuksien ja yhteystiedot**  
Ei koske Ammatillista perhekoti Leppälää.

\*Palveluntuottajilla on mahdollisuus rekisteröidä yhteinen palveluyksikkö erilaisissa tilanteissa, joissa saman palveluyksikön palveluja tuottaa useampi rekisteröity palveluntuottaja. Tällainen voi olla esimerkiksi lääkärikeskus tai palvelukampus, jossa usea tuottaja toimii yhtenä toiminnallisena kokonaisuutena. Palveluntuottajilla voi olla esimerkiksi sopimus yhteisistä tiloista, välineistä, avustavasta henkilöstöstä, teknisestä rekisterinpidosta ja laskutuksesta vastaamista, mutta jokainen palveluntuottaja toimii asiakkaaseen tai potilaaseen nähden itsenäisesti ja ne vastaavat viranomaisessa asioinnista kukin itsenäisesti.

## 1.2 Palveluyksikön perustiedot

Täytä:

- **Palveluyksikön nimi:**  
Ammatillinen perhekoti Leppälä Oy
- **Yhteystiedot:**  
Papinsaarentie 98 60250 Seinäjoki  
leppalapk@gmail.com
- **Palveluyksikön valvontalain 10 §:n 4 momentin mukaisen vastuuhenkilön tai palvelualojen vastuuhenkilöiden nimet ja yhteystiedot:**  
Vesa Leppälä  
Puhelin 0400939310
- **Yhteisen palveluyksikön valtuutetun palveluntuottajan\* nimi ja yhteystiedot**  
Ei koske Ammatillista perhekoti Leppälää.

\*Valtuutettu palveluntuottaja hakee yhteisen palveluyksikön rekisteröintiä ja ilmoittaa toimivansa valtuutettuna palveluntuottajana sopimukseen perustuen. Valtuutetulla palveluntuottajalla on toimivalta edustaa kaikkia niitä palveluntuottajia, joiden kanssa se on laatinut sopimuksen valtuutettuna palveluntuottajana toimimisesta. Palveluntuottajat antavat rekisteröinnin kannalta tarvittavat tiedot valtuutetulle palveluntuottajalle, jonka tehtävänä on varmistaa tietojen paikkansapitävyys ja toimittaa ne viranomaiselle. Valtuutettu palveluntuottaja vastaa tietojen oikeellisuudesta.

## 1.3 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet

Perhekoti Leppälä tarjoaa lastensuojelulain (417/2007) mukaista sijaishuollon ammatillista perhekotihoitoa seitsemälle lapselle tai nuorelle Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella. Perhekoti sijaitsee Seinäjoella, Ämmälänkylässä, ja tuottaa palveluitaan ainoastaan läsnäpalveluina. Palvelua tuotetaan ostopalveluna hyvinvointialueille. Perhekoti on profiloitunut sisarsijoituksiin. Perhekoti haluaa vastata erityisesti lastensuojelulain kohtaan 54§ korostamalla lapselle tärkeiden ihmissuhteiden vaalimista ja ylläpitämistä niin sisarusuhteissa, kuin muissa läheisissä ihmissuhteissa.

Kodissamme on seitsemän huonetta sijoituksen tarpeessa olevalle lapselle. Tilannekohtaisesti voimme arvioida myös kiireellisen sijoitusten tarpeeseen vastaamisesta. Kuljemme meille sijoitettujen lasten ja heidän omien perheidensä kanssa palan heidän elämänsä matkaa yhdessä, tarvittaessa aikuisuuteen saakka. Pidämme tärkeänä lasten yksilöllisten tarpeiden kokonaisvaltaisen huomioimisen ja jatkuvuuden tukemisen. Yksilöllisten tarpeiden huomioimisella tarkoitamme, että jokainen lapsi saa kasvaa omaksi itsekseen. Luomme rajat ja mahdollisuudet vastuulliseksi aikuiseksi kasvamisessa, joista tärkeimpänä lapsen

mahdollisuus kasvaa itsensä tuntevaksi ja hyväksyväksi yksilöksi. Jatkuvuudella tarkoitamme lasten vanhempien ja sosiaalisten verkostojen huomioimista ja mahdollisuuksien rajoissa mukaan lapsen arkeen ottamista. Ne tärkeät henkilöt, jotka ovat heidän kanssaan matkan jo aloittaneet, ovat kanssakulkijoita ja tukijoita kaikissa ikävaiheissa, myös aikuisuudessa. Toiveemme on, että lapset voivat oppia luottamaan siihen, että heidän elämänsä matkalla on aina läheisiä ihmisiä saatavilla.

Sijoitettavien lasten ikärakenne on joustava, sillä sisarusten sijoittamismahdollisuus vaikuttaa siihen. Sijoitusta suunniteltaessa otetaan huomioon kaikkien perhekodissa asuvien lasten kokonaisuus.

Perhekotimme työskentelyn kivijalka on säännöllinen ja turvallinen arki sekä pysyvät aikuiset. Haluamme auttaa lapsia ja nuoria huomaamaan kuinka tavallinen arki on ihmiselämän helmi. Suurin osa ihmisen elämästä on arkea ja siitä saa nauttia. Autamme huomaamaan kuinka elinympäristön pienet asiat ilahduttavat päivittäin. Kuinka hyvältä tuntuu, kun on syönyt, liikkunut ja nukkunut sopivasti. Miten merkityksellistä on, kun tekee läksyt samaan aikaan joka päivä ja jää paljon aikaa kavereille, leikkimiselle ja harrastamiselle. Miten hienoa on olla tekemättä mitään. Miten elähdyttävää on kuulla, haistaa, nähdä, maistaa ja tuntea pieniä asioita, joita on saatavilla ihan lähellä, mutta joita eri syistä ei ole ehtinyt havaita.

## ARVOT

Perhekotimme arvot ovat koko perheen arvoja. Lapsella ei välttämättä meille muuttaessaan ole samoja arvoja, eikä perheemme arvoja laiteta häneen, vaan hän saa kasvaa niihin omassa tahdissaan. Arvoihin kasvamisen mahdollisuudella tarkoitamme, että jos lapsi on esimerkiksi oppinut pitämään puoliaan muista välittämättä, täytyy hänen rauhassa saada opetella, ettei hänen ole pakko toimia niin. Hän saa ajan kuluessa opetella, että on tasa-arvoinen kaikkien muiden kanssa ja hänen tarpeensa huomioidaan ilman, että niistä tarvitsee taistella. Tai jos lapsi valehtelee, koska pelkää seuraamuksia, hänen täytyy saada rauhassa kokea miten asioita voi selvittää ja kuinka voi ottaa vastuun toimistaan.

**Lupa olla lapsi** on arvo, joka on lapsen oikeus. Lapsuuteen kuuluu olennaisesti se, että ollaan vielä opettelemassa asioita. **Armollisuus** opetteluvaiheessa antaa lapselle rohkeutta yrittää. On tärkeää, että lapsi uskaltaa sanoa ääneen, jos on toiminut väärin. Uskaltaa olla **rehellinen**. Aikuinen pystyy hyvin omalla esimerkillään opettamaan rehellisyyttä. Asioita voi tehdä väärin vahingossa ja tahallaankin. Tärkeintä on, että tilanteiden sattuessa asian äärelle pysähdytään ja mietitään, mitä voidaan ottaa opiksi ja kuinka voi tehdä toisin, yhtä lailla lapset ja aikuiset. Perhekoti Leppälän arvoihin kuuluu **hyväksytyksi ja rakastetuksi tuleminen** juuri sellaisena kuin olet. Hyväksytyksi tuleminen vaatii aikuiselta taidon nähdä lapsi huononkin käytöksen takaa. Perhekodin aikuiset pyrkivät auttamaan muitakin lapsen kanssa työskenteleviä aikuisia niin koulussa kuin läheisverkostossa näkemään lapsen vahvuudet ja antamaan hyväksyntää.

**Osallisuus** tarkoittaa Perhekoti Leppälässä sitä, että lapsi kuuluu syntymäperheeseen ja -sukuun, hän kuuluu perhekotiin ja sen ympäristöön, hän kuuluu kylään, jossa asuu, kouluun, jota käy. Lapsi ei ole kohde vaan osa omaa elämäänsä, jota hän on itse rakentamassa yhdessä verkostojensa kanssa. Lasta autetaan löytämään omat ajatuksensa, rohkaistaan tuomaan niitä esiin ja kuullaan niitä tarkalla korvalla. Kaikkien perheen jäsenten täytyy saada **kokea tulevansa kuulluksi ja nähdyksi** kodissaan.

**Oikeudenmukaisuus** liittyy kuulluksi ja nähdyksi tulemiseen. Mahdollisuus kokea oikeudenmukaisuuden tunnetta syntyy sitä kautta, että on saanut äänensä ja mielipiteensä kuuluviin. Aikuinen tekee päätökset, mutta aikuinen myös kuuntelee. Lapsen pitää saada kokemus, että asioista kannattaa sanoa ääneen ja aikuisen kanssa kannattaa keskustella.

**Turvallisuuden tunnetta** kodissamme rakennetaan ennakoitavan ja aikuisjohtoisen arjen avulla. Kodissa on pysyvät, tutut aikuiset. Toistamme päivittäin tuttuja arjenrakenteita, kaikilla samat oikeudet ja velvollisuudet perhekotiyhteisön osana. Pyrimme löytämään lapselle niitä tapoja omasta kodistaan, joita hän voi tuoda perhekotiin ja siten kokea vahvemmin tuttuuden tuomaa turvallisuutta. Sanoitamme tekemisiämme ääneen ja kysymme lapselta usein, miten hän tilanteen ymmärsi tai kuuli.

**Luonto ja maaseutu ympäristö** on arvo, joka on osa perhekodin elämää. Luontoon ei vain mennä vaan sitä eletään. Perhekodin lapsilla ja aikuisilla on joka päivä mahdollisuus kokea luontoympäristön elvyttävä ja hyvinvointia lisäävä vaikutus. Perheen eläimet ovat vahvistamassa tätä kokemusta. Luontoon ja eläimiin suhtaudutaan vastavuoroisesti eli ei pelkästään oteta positiivisia vaikutuksia vaan opetellaan myös vastuuta, vastavuoroisuutta.

**Tunteiden tuntemisen ja oppimisen oikeus** on jokaisella perhekodin jäsenelle. Jokaisen päivän ei tarvitse olla hyvä, mutta jokaisessa päivässä on jotain hyvää, myös tunteiden tuntemisen kannalta. Perhekodin aikuisten tuen avulla pystyy harjoittelemaan negatiivisia ja positiivisia tunteita. Harjoitellaan tunteiden tunnistamista, niihin reagoimista, kokemista ja sanoittamista ja lisäämään ymmärrystä, että on oikeutettu niihin. Tutustutaan tunteiden alla oleviin tarpeisiin. Mietitään miten tarvetta voisi paremmin kuulla hyvissä ajoin, että sen ei tarvitse käyttää esim. raivoa tai rikkomista viestivälineenä. Lapsille on tuonut helpotusta tieto siitä, että he eivät olekaan huonoja tai tyhmiä vaan sydämen ääni onkin ottanut kovemman ja vaativamman äänen, kun ei ole muuten tullut kuulluksi.

## **KASVATUSMENETELMÄT**

Kasvatusmenetelmiä perhekodissa voi kutsua tavaksi elää.

Kokoava kasvatusmenetelmä on **elää tavallisen turvallista arkea** joka päivä. Paikalla on aina tuttu aikuinen. Joka päivä on ruokaa aamulla, päivällä ja illalla ja jonka jokainen vuorollaan saattaa pöytään toisille tarjolle. Jokaisena päivänä on toistuvia turvallisia kodin askareita, joita lapset toteuttavat yhdessä aikuisten kanssa oman ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti. Lapsella on yhteisössä mahdollisuus oppia oman vastuullisuuden merkitystä itsen ja muihin.

**Vuorokausirytmien ylläpitäminen** on eheytyksen työkalu. Riittävällä levon ja tekemisen tasapainolla tuetaan lasta löytämään hyvä uni, jaksaminen, ruokahalu ja sopiva rauhallisuuden ja energisyyden tasapaino. Opetellaan myös, että tekemättömyyskin on tarpeellista ihmiselle. Perhekotiakuiset **auttavat lasta löytämään itsestään niitä voimavaroja ja vahvuuksia**, joiden avulla hän voi kasvattaa itsetuntoaan. Lapsi on saattanut kuulla paljonkin siitä mitä hän ei osaa, mutta tarvitsee omanarvon kasvamiseksi tietoa siitä, että hän on hyvä ja arvokas.

Perhekodin henki on **ratkaisukeskeisyys ja NLP menetelmät**

(<https://nlpyhdistys.fi/tietoa/usein-kysyttya/>). Sitä tehdään mikä toimii ja uusia keinoja löydetään koko ajan erilaisten lasten kautta. Kaikkien lasten kohdalla ei toimi samat keinot, vaan täytyy löytää jokaiselle sopivat toimivat reitit.

Yksi tärkeä perhekotiakuisen ominaisuus on **persoonassa olevan potentiaalin huomaaminen ja sen auttaminen näkyväksi**. (<https://logoterapia.fi/logoterapia>) Lapset ovat saattaneet opetella elämään kuten kuuluu ja pitää. He ovat pyrkineet säätelemään ympäristöään tai tarpeitaan käyttäytymällä valitsemallaan tavalla. Perhekodilla ihaillaan persoonaa ja sanoitetaan näkemäämme potentiaalia, ihmisille itselle jää vastuu mitä hän valitsee. Mokaamiset ja virheet eivät ole huono asia vaan juuri niiden kautta löytyy omia rajoja ja arvot kirkastuvat. Olemme saaneet iloitia jo usean aikuistuneen lapsen kautta, miten he ovat löytäneet juuri sen oman elämänsä.

**Omaan elämäntarinaa tutustuminen ja siellä hyvän näkeminen** on yksi tapamme toimia. Sijaishuoltoon johtaneen matkan aikana lapsi on saattanut elää omaa tarinaansa kapeasta näkökulmasta, kuullut tarinaansa toisten kertomana. Perhekodilla katsomme tarinaa uusin silmin, autamme huomaamaan hyvät hetket, voimavarat ja vaalittavat muistot.

Perhekodissa tutustutaan oman kodin ympäristöön ja luonnon elämään eri vuodenaikoina. Tavoitteena on saada lapset juurtumaan vuorokausirytmien lisäksi myös vuodenaikoihin.

Autetaan lapsia näkemään miten vuodenajat rytmittävät elämää, miten jokaisessa vuodenajassa on uusi alku ja aina on odotettavissa uusi vaihe. **Ympäristön käyttö voimavarana ja työvälineenä** perustuu kokemukselliseen ja tutkittuun tietoon siitä, miten luonto kutsuu yhteyteen, elvyttää ja rauhoittaa ja auttaa tukemaan lapsen kasvua ja kehitystä. (<https://www.gcfinland.fi/aineistot/luonto-kuntoutusymparistona/>)

**Kodin eläinystävät** ja niiden hoitoon osallistuminen ja niiden kanssa leikkiminen auttavat rauhoittumaan tai vapautumaan tarpeen mukaan. Sanattoman eläimen kanssa lapsi saa kehittää vuorovaikutustaitojaan ja havainnointikykyään. Useimmiten perhekotiin muuttava lapsi luo suhteen ja luottamuksen ensin eläimeen ja yhdessä eläimen kanssa tarkkailee, uskaltaisiko luottaa myös ihmisiin. Meitä perhekotiakuisia jaksaa ilahduttaa huomata, että lapsi, joka ei vielä pysty ottamaan muita ihmisiä huomioon omassa toiminnassaan, huomaa koiran vesikupin täyttämisen tarpeen tai kuinka eläin säikähti jotain.

Lasten **kokemusten kasvattaminen** tekemällä vierailuja paikkoihin, joissa lapset eivät ole käyneet, auttaa lapsia tuntemaan myös itseään. Uusi ja tuntematon jännittää ja pelottaa ja

siksi uusiin paikkoihin tutustuminen kasvattaa itseluottamusta ja lisää rohkeutta luottamaan, että muutokset voivat olla mukaviakin. Yksinkertaisimmillaan vierailut ovat tutustumista oman kaupungin lapsiperhepalveluihin. Loma-aikoina tehdään lomareissuja toisiin kaupunkeihin. Näiden kokemusten kautta lapsille rakentuu kuva siitä, että on olemassa paljon asioita ja paikkoja, jotka ovat myös heille mahdollisia.

Rajoittaminen perhekodissa perustuu **ennakointiin**. Perhekodissa tutustutaan lapseen niin, että päästään hänen ”kartalleen”. Kartta lähtee rakentumaan aluksi sen tiedon pohjalta, joka lapsesta on sijoittavan sosiaalityöntekijän toimesta siirretty. Ymmärtääkseen lapsen kokonaisvaltaisesti eli päästääkseen tuntemaan millainen ”maasto” hänen kartallaan on, on tutustuttava tarkasti siihen, kuka lapsi on. Yhdessä eläen päästään ymmärrykseen siitä, miten lapsi ajattelee, reagoi ja toimii. Kartan ja maaston yhteistuntemuksella pystytään ennakoimaan niin, että ristiriitatilanteita syntyy vain lapselle ominainen määrä. Perhekodissa lastensuojelulain mukaisten rajoitustoimien puuttumista (<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2007/20070417#Lidm46651396009952>) emme ole kokeneet heikkoudeksi vaan vahvuudeksi. Emme voi käyttää rajoitustoimenpiteitä vaan saamme keskittyä kaikilla tavoilla etsimään sitä, mikä korvaa sijoitetulle lapselle tai nuorelle rajoitustoimenpiteen tarpeen.

**Kasvatukselliset keskustelut** ovat keino, miten lapsen kanssa käydään ristiriitatilanteet läpi. Vastuunkanto on seuraamus. Lapsen kanssa mietitään yhdessä mitä tapahtui, olisinko voinut toimia toisin ja missä kohdassa tämä valinta olisi ollut mahdollinen. Sitten mietitään, kuinka tapahtunutta voidaan korjata ja keneltä pyytää anteeksi. Lapset haluaisivat usein asettaa rangaistuksen itselleen, koska siihen on totuttu aiemmin ja syyllisen rooli on tuttu. Perhekodilla haluamme, että lapsi muuttuukin ”objektin” sijaan ”predikaatiksi”. Hänestä tulee toimija, joka voi ehkä seuraavalla kerralla valita toisin.

Ristiriitatilanteen sattuessa lapselle annetaan aina **mahdollisuus rauhoittua ja säädellä vireystilaa**. Lapsi voi esim. mennä omaan huoneeseen tai muuhun sovittuun paikkaan kokoamaan itseään. Huone ei ole rangaistus, vaan tilaisuus laskea kierroksia. Jos yksin rauhoittuminen ei ole lapsen keino, vaan hän tarvitsee fyysistä raivoamista, etsitään sille sopiva keino. Tavoitteena on, että lapsi saa ensin käyttää hänelle tuttuja ja helpottavia keinoja purkaa kiukkua ja myöhemmin tilalle voidaan opetella muita keinoja. Jos lapsen keino on ollut paeta tai poistua paikalta, voidaan kodin ympäristöstä jo valmiiksi katsoa lapsen mielestä turvallinen paikka poistua. Aikuinen tietenkin varmistaa turvallisuustekijät. Lapset ovat olleet kiitollisia, että asioita ei ryhdytä selvittämään, kun vireystila on ylivirittynyt.

**Aika** on paras lääkkeistä. Pitkäjänteisyys ja toistot ovat meidän aikuisten arkea. Lapset ovat vuosien saatossa oppineet tapoja ja käytäntöjä, jotka eivät välttämättä tue heidän kasvua ja kehitystään. Uuden opettelu vaatii aikaa ja toistoja.

Siinä vaiheessa, kun lapsi muuttaa perheeseen, hänen kanssaan käydään läpi perheessä käytettävät keinot. Kasvatusratkaisusta ja – keinoista puhutaan myös syntymäperheiden kanssa, kun he tulevat tutustumaan.

### **Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta**

Perhekodissa edistetään asiakkaiden fyysistä, psyykkistä, kognitiivista ja sosiaalista toimintakykyä sekä osallisuutta jokaisen asiakkaan osalta. Edistäminen tapahtuu havainnoimalla, keskustelemalla työyhteisössä, haastatteleamalla (asiakasta ja omaisia), konsultoimalla yhteistyötahoja selvitetään heidän fyysiset, psyykkiset, kognitiiviset ja sosiaaliset tarpeet. Sen jälkeen hankitaan tarvittava tuki eri osa-alueille. Perhekoti on ostanut asiakkaan tarvitsemia palveluita niissä tapauksissa, kun hyvinvointivaltion järjestelmä ei ole löytänyt maksajaa oikea-aikaisesti asiakkaan tarpeisiin nähden.

### **Liikunta-, kulttuuri- ja harrastustoiminnan toteutuminen**

Perhekodin yksi toimintamenetelmä on kokemusten ja elämysten kartuttaminen ja siten oman itsen tuntemuksen vahvistaminen ja maailmankuvan kasvattaminen. Harrastustoiminnan suhteen jokaiselle etsitään sitä omaa juttua. Erilaisia harrastuksia saa kokeilla ja niissä kuljetetaan ja harrastustoimintaan osallistutaan muiden vanhempien tavoin.

Asiakkaiden toimintakykyä, hyvinvointia ja kuntouttavaa toimintaa koskevien tavoitteiden toteutumista seurataan yhdessä sijoittavan sosiaalityöntekijän, erityis- ja peruspalveluiden toimijoiden kanssa, koulutoimijoiden, työyhteisön ja asiakkaan läheisten kanssa. Tieto kootaan asiakassuunnitelmaan, sekä perhekodin koosteisiin.

### **Ravitseminen**

Yksikön ruokahuollosta vastaavat perhekotiaikuiset. Ruokalista laaditaan viikoksi kerrallaan. Erityisruokavaliot ja rajoitteet huomioidaan, mutta myös mieltymykset tai ruoat, joita ei jostain syystä pysty syödä. Silloin valmistetaan useampaa lisuketta (esim. kala usein rajoite, salaatti eri astioissa, joista saa koota mieleisen salaatin). Jos asiakas ei syö kalaa, hän käyttää kalaöljyvalmistetta, jotta turvataan monipuolinen ravinnon saanti.

Asiakkaiden ravitsemustilannetta havainnoidaan yhteisruokailuissa ja koululta kysymällä. Ravitsemuksessa seurataan sitä, miten asiakas jaksaa omaa arkeaan syömänsä ravinnon avulla. Saadun tiedon perusteella toimitaan sen mukaan mitä esim. kouluterveydenhoitaja suosittelee. Yksikössä ei punnita, koska se on kouluterveydenhuollon työtä.

## **1.4 Päiväys**

Omavalvontasuunnitelma 2.0  
päiväys 6.11.2025.

Omavalvontasuunnitelma 2.1  
päiväys 29.1.2026.

Omavalvontasuunnitelma 2.2  
päiväys 15.4.2026.

Omavalvontasuunnitelma 2.3

päiväys 18.8.2026.

## 2. Asiakas- ja potilasturvallisuus

### 2.1 Palvelun laatu

Perhekotivanhempi Vesa Leppälä on perhekotimme turvallisuusvastaava ja vastaa riskienhallinnasta. Perhekotivanhemmat ja -aikuiset ovat yhdessä tehneet riskienkartoituslomakkeen avulla kartoituksen ja suunnitellut toimet on kirjattu lomakkeeseen. Lasten ja henkilökunnan perehdytyksestä ja harjoittelusta turvallisuustoimien suhteen huolehtii Vesa Leppälä. Turvallisuudesta huolehtimisesta vastaavat kaikki aikuiset ja turvallisesti toimimisesta jokainen omaan ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti. Esiin tulleet riskit käsitellään yhdessä välittömästi.

Perusteellisesti laaditut toimintasuunnitelma ja omavalvontasuunnitelma luovat tehtävälle työlle selkeän ohjeistuksen. Jokapäiväisessä työssä pystyy seuraamaan laadun toteutumista peilaamalla toimintaa suunnitelmiin. Kaikki kasvatustyössä toimivat ovat perehtyneet tai heidät on perehdytetty toimimaan suunnitelmien mukaisesti. Omavalvontasuunnitelmaa ja toimintasuunnitelmaa kehitetään sen tarpeen mukaan, joka tulee asiakasryhmiltä sekä työntekijöiltä. Työntekijöiden perehdytykseen on olemassa tarkistuslista, jotta kaikki työhön liittyvät tehtävät ja lomakkeet tulee läpikäydyksi.

Asiakaspalaute kerätään palvelun ostajalta ja lasten vanhemmilta suullisesti kohtaamisten yhteydessä, sekä kirjallisesti anonyymien kyselylomakkeen avulla. Saatuaan palautteeseen reagoidaan välittömästi, jos esiin nousee tarvetta jonkin asian kehittämiseksi. Osa asiakaspalautteista on perhekodin nettisivuilla nähtävissä.

Perhekoti kehittää valmiuksiaan asiakasturvallisuuden parantamiseksi seuraamalla omaa toimintaansa ja peilaten sitä omavalvontasuunnitelmaan. Seuraamalla lainsäädäntöä ja yhteiskunnallista tilannetta sekä huomioimalla asiakkaan kokonaistarpeita.

Tapahtumien taustatekijät selvitetään asianosaisten kanssa keskustelemalla tai pyytämällä esimerkiksi lausunto tai selvitys tapahtuneesta. Perhekodilla on kehitetty tänä vuonna esimerkiksi palautekäytäntöjä, jotta kaikilla olisi mahdollisuus antaa palautetta myös anonyymisti ja kirjallisesti. Palautetiedon avulla voidaan myös kehittää perhekodin toimintaa. Myös hyvän kohtelun suunnitelma ja lääkehoitosuunnitelma on päivitetty tänä vuonna. Kehittämistoimenpiteistä ja niiden kirjauksesta vastaa vastuuhenkilö Vesa Leppälä.

*Keskeisimmät korjaus- ja kehittämistoimenpiteet sekä niiden aikataulu, vastuutaho ja seuranta*

| Korjaus- tai kehittämistoimenpide | Aikataulu | Vastuutaho | Seuranta     |
|-----------------------------------|-----------|------------|--------------|
| Kanta järjestelmän muutokset      | 2026      | Sanna/Vesa | Henkilökunta |
| Kirjaamiskoulutukset              | 2026      | Vesa       | Henkilökunta |
| Omavalvontasuunnitelma            | 2026      | Sanna/Vesa | Henkilökunta |

## 2.2 Vastuu palvelujen laadusta

Perhekodin vastuhenkilö Vesa Leppälä, vastaa perhekodin toiminnasta. Hän ohjaa ja valvoo henkilökuntaa. Vesa vastaa myös riskienhallinnasta ja tietoturvasta.

Perhekodin henkilökunta on sitoutunut noudattamaan voimassa olevia lakeja ja asetuksia sekä perhekodin omaavaltasuunnitelmaa ja muita ohjeita.

## 2.3 Asiakkaan asema ja oikeudet

Ammatilliseen perhekotiin sijoittaminen edellyttää palvelutarpeen arviointia hyvinvointialueen sosiaalityöntekijältä, jonka jälkeen sosiaalityöntekijä voi tehdä päätöksen sijoittamisesta. Sijoituspaikkaa etsiessä sosiaalityöntekijä ottaa yhteyttä perhekotiin selvittääkseen onko perhekodilla tilaa, sekä olisiko perhekoti sopiva sijoituspaikka lapselle. Ennen sijoituksen alkamista lapsella ja perheellä on mahdollisuus käydä tutustumassa perhekotiin ja perhekotivanhempiin. Perhekodin vanhemmat, sosiaalityöntekijä sekä biologinen perhe tekevät tiivistä yhteistyötä.

*Palveluyksikön keskeisimpiä palveluita ja hoitoon pääsyä koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta*

| Tunnistettu riski                                   | Riskin arviointi: suuruus = todennäköisyys x vaikutus                        | Ehkäisy- ja hallintatoimet                                                                      |
|-----------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Perhekoti ei vastaa lapsen tarpeita                 | Riski on kohtalainen, jos mahdollisesti sijoituspaikkaa joudutaan vaihtamaan | Ennen perhekotiin sijoittamista, tulee saada riittävästi tietoa lapsen tilanteesta ja tarpeista |
| Yhteistyö perhekodin ja vanhempien välillä ei toimi | Riski on kohtalainen ja voi vaikuttaa lapsen sijoituksen sujuvuuteen         | Yhteistyön vahvistaminen esimerkiksi yhteisten palaverien ja yhteisten tavoitteiden merkeissä   |

## Palvelutarpeen arviointi

Henkilökunnan, asiakkaan ja hänen sosiaalityöntekijänsä ja perheensä kanssa arvioidaan asiakkaan tarvetta. Yhdessä sovittu mukaisesti etsitään sopivaa tukea/apua.

Asiakas ja heidän omaisensa nostavat usein itse esiin tarpeensa, koska ovat perhekodissa oppineet, että heitä kuullaan. Jos asiakkaan palvelutarpeen määrittely nousee henkilökunnasta käsin, silloinkin asiakas on itse tarvitsemansa palvelun määrittelyn keskiössä. Työntekijöiden rooli on auttaa löytämään ja saattamaan oikean palvelun äärelle.

### **Asiakassuunnitelma**

Perhekodin lapsille laaditaan asiakassuunnitelma, jota päivitetään 1-4 kertaa vuodessa. Päivityksen säännöllisyydestä vastaa vastuu sosiaalityöntekijä. Asiakassuunnitelmaan osallistuu perhekodin työntekijä, sosiaalityöntekijä, lapsi sekä lapsen biologiset vanhemmat. Asiakas tapaa omaa sosiaalityöntekijäänsä säännöllisesti. Jos tapaamisväli venyy, pyydämme sosiaalityöntekijää tapaamaan lasta. Perhekotityöntekijät kertovat lapsille ja nuorille heidän oikeuksistaan ja korostavat oikeuttaan olla itse suoraan yhteydessä omaan sosiaalityöntekijäänsä. Muistutamme lapsia yhteydenpidon keinoista eri tahoille, jotka huolehtivat heidän oikeuksiensa toteutumisesta. Jokaisella lapsella on huoneessaan kansio, jossa on sosiaalityöntekijänsä yhteystiedot.

Varmistamme, että henkilökunta tuntee hoito- ja palvelusuunnitelman sisällön ja toimii sen mukaisesti lukemalla suunnitelmat ja keskustelemalla niistä raporttien yhteydessä. Esimies huolehtii, että suunnitelmia toteutetaan käytännössä.

### **Hoito- ja kasvatussuunnitelma (LsL 30a §)**

Asiakkailla laaditaan kasvun- ja kehityksen tukemisen suunnitelma, joka on konkreettinen työväline asiakkaiden asiakassuunnitelmien toteuttamiseksi. Ennen suunnitelman tekoa perhekotiakuinen kerää asiakkaalta hänen oman näkemyksensä eri osa-alueiden suhteen. Suunnitelmat laaditaan perhekodin työntekijöiden kanssa sen mukaan mitä asiakas on tärkeäksi nostanut ja täydennetään henkilökunnan huomioilla.

### **Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen**

Asiakkaiden huone on yksityisaluetta, huoneeseen ei mennä kuin luvan saamisen kautta. Huoneen oveen koputetaan ja odotetaan lupa. Poikkeustilanne on, jos tarvitsee apua siivouksessa silloin aikuinen voi mennä huoneeseen auttamaan, jos asiakas huoneessa.

Perhekodissa on vuorokausirytmisiä tukevat yhteiset kellonajat nukkumaanmenolle, ruokailulle ja koulutyön tekemiselle. Jokaisella lapsella ja nuorella on yhteisten kuvioiden lisäksi yksilölliset arkisuunnitelmat, jotka ovat nousseet jokaisen omasta tarpeesta (ystävyyssuhteiden tukeminen, liikkuminen vapaa-ajalla, harrastukset, vapaa-ajan vietto, vaatetus, oman huoneen sisustus, ruokailut jne.). Perhekotiakuisten tärkeä tehtävä on selvittää asiakkaiden yksilölliset toiveet ja tarpeet yhdessä asiakkaan kanssa.

Perhekodissa on säännöt, joiden tavoitteena vahvistaa yhteisön kaikkien jäsenten turvallisuutta ja fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia. Säännöt ovat yhteiset, mutta jokaisen pitää saada kasvaa omaksi itsensä. Siksi arjen tilanteissa ja ristiriitatilanteissa asiakkaalta varmistetaan, että hän kokee päätökset reiluksi.

Perhekodissa ei ole rajoitustoimenpiteitä, eikä käytetä rajoittavia välineitä.

Itsemääräämisoikeuden toteutumisesta vastaa vastuuhenkilö Vesa Leppälä.

### **Hyvän kohtelun suunnitelma**

*Lastensuojelun sijaishuollon yksilöille on säädetty velvollisuus laatia yksikölle yleinen hyvää kohtelua koskeva suunnitelma osana omavalvontasuunnitelmaa. Sen laatimisessa ja tarkistamisessa on kuultava yksikköön sijoitettuja lapsia ja heille on annettava mahdollisuus osallistua suunnitelman tekemiseen ja se tulee käydä läpi yhdessä lasten kanssa. Suunnitelma on erillinen asiakirja, joka tulee sijoittaa kaikkien nähtäville. Suunnitelma tulee lähettää tiedoksi lapsen sijoituksesta vastaavalle kunnalle ja lasten asioista vastaaville sosiaalityöntekijöille. Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma tulee arvioida ja tarkistaa vuosittain. Suunnitelman sisällöstä on annettu yksityiskohtaiset säännökset lastensuojelulain 61 b §:ssä. Lisätietoa suunnitelmasta löytyy THL:n ylläpitämästä lastensuojelun käsikirjasta.*

Laadittu pvm 10.6.2019 Tarkistettu/päivitetty pvm 12.8.2026

Hyvän kohtelun suunnitelma on laadittu yhdessä perhekodin lasten ja aikuisten kanssa. Suunnitelma löytyy omavalvontasuunnitelman liitteenä kansiossa.

### **Asiakkaan asiallinen kohtelu**

Asiakkaiden asiallinen kohtelu varmistetaan rohkaisemalla asiakasta alusta saakka kertomaan omaa mielipidettään. Työntekijät tarkkailevat omaa ja toistensa toimintaa ja työyhteisössä on lupa puhua avoimesti ja rehellisesti.

Jos epäasiallista kohtelua olisi, se otetaan puheeksi työntekijän kanssa ja yhdessä asiakkaan kanssa.

Asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa tai läheisensä kanssa käsitellään asiakkaan kokemaa epäasiallista kohtelua, haittatapahtuma tai vaaratilanne yhdessä. Asiakkaalta tarkistetaan, ketä hän haluaa keskustelussa olevan paikalla. Asiakkaan toivomien asianosaisten kanssa tilanne käydään läpi ja sovitaan jatkotoimet.

Perhekodin toiminnan ajalta kolme kokemusta asiakkaan nostaman epäkohdan jälkeisestä toiminnasta (tarkastuskäynnin yhteydessä esiin nostetut epäkohdat ja toiminta niiden jälkeen, asiakkaan toive pois muuttamisesta ja siihen liittyvät toimet, sekä asiakkaan luoma uhkatilanne perhecodissa ja sen käsittely)

### **Asiakkaiden ja omaisten osallistuminen yksikön laadun ja omavalvonnan kehittämiseen**

Eri-ikäisten asiakkaiden ja heidän perheidensä ja läheistensä huomioon ottaminen on olennainen osa palvelun sisällön, laadun, asiakasturvallisuuden ja omavalvonnan kehittämistä. Koska laatu ja hyvä hoito voivat tarkoittaa eri asioita henkilöstölle ja asiakkaalle, on systemaattisesti eritavoin kerätty palaute tärkeää saada käyttöön yksikön kehittämisessä. Asiakkaan ja omaisten osallisuus tarkoittaa heidän näkemyksensä ja toiveidensa huomioon ottamista kaikissa palveluun ja toiminnan kehittämiseen liittyvissä tilanteissa.

### **Palautteen kerääminen, käsittely ja hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä**

Asiakaspalautetta kerätään suullisesti sekä kirjallisesti. Palautteenantoon on vuonna 2025 kehitelty anoyyymi kyselylomake.

Saatu palaute on ollut positiivista ja siitä syystä vahvistetaan entisestään sitä mikä koettu toimivaksi. Yksi palaute on ollut negatiivista, tässä tilanteessa konsultoitui avilta, miten tilanteeseen voidaan reagoida. Saatu ohje oli, että toiminnan muutokselle ei ole perustetta, vaan kyse enemmän huonovointisen vanhemman epäjohtonmukaisesta toiminnasta, johon ei ikävä kyllä pysty vaikuttamaan.

### **Asiakkaan oikeusturva**

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava hänen ihmisarvoaan, vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioittaen. Tosiasialliseen hoitoon ja palveluun liittyvät päätökset tehdään ja toteutetaan asiakkaan ollessa palvelujen piirissä. Palvelun laatuun tai saamaansa kohteluun tyytymättömällä asiakkaalla on oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutuksen voi tehdä tarvittaessa myös hänen laillinen edustajansa, omainen tai läheinen. Muistutuksen vastaanottajan on käsiteltävä asia ja annettava siihen kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa.

Muistutuksen voi tehdä vapaamuotoisesti suullisesti tai kirjallisesti. Muistutuksessa tulee olla asiakkaan nimi ja yhteystiedot sekä tieto siitä, ketä tai mitä yksikköä muistutus koskee. Mahdollisimman tarkka kuvaus tapahtuneesta sekä selvitys siitä, miksi toiminta oli mielestäsi virheellistä tai epäasiallista sekä mahdollisesti kuvaus mitä toivot asian suhteen tapahtuvan. Kirjalliseen muistutukseen loppuun päivämäärä ja allekirjoitus.

Muistutuksen vastaanottaja Vesa Leppälä, vastuuhenkilö

Sosiaali- ja potilasasiavastaavaan voi olla yhteydessä puhelimitse tai sähköpostilla. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja potilasasiavastaavana toimivat: Elina Puputti (toiminnan vastuuhenkilö) ja Marjo-Riitta Kujala.

Sosiaali- ja potilasasiavastaava sopii vastaanottoajat yhdessä asiakkaan kanssa. Puhelin 064154111. Sähköposti [etunimi.sukunimi@hyvaep.fi](mailto:etunimi.sukunimi@hyvaep.fi).

Sosiaali- ja potilasasiavastaavan tehtävänä on mm.

- neuvoa asiakkaita asemaan ja oikeuksiin liittyvissä kysymyksissä
- avustaa asiakasta tarvittaessa muistutuksen ja muiden oikeusturvakeinojen käytössä (muutoksenhaut)
- tiedottaa asiakkaan oikeuksista ja toimia eri tavoin asiakkaiden oikeuksien toteutuu

Perhekotiin tulleet muistutukset käsitellään henkilökunnan kesken, tehdään korjaussuunnitelmat ja tiedotetaan muistutuksen jättäjää. Kantelupäätökset käsitellään asiakkaan sosiaalityöntekijän kanssa ja yhdessä mietitään, miten asian suhteen toimitaan. Valvontapäätökset käsitellään kaikkien työntekijöiden kanssa. Huomautettavat valvonta-asiat kaikkien sijoitettavien kuntien sosiaalityöntekijöiden kanssa. Huomautukset korjataan ja jos sosiaalityöntekijöillä lisäselvitys tai – toimi pyyntöjä niihin reagoidaan toivotulla tavalla.

Tavoiteaika muistutusten käsittelylle 7 päivää

Kantelu on valvovalle viranomaiselle tehtävä ilmoitus mahdollisesta lainvastaisesta toiminnasta. Kantelussa tulee olla asiakkaan nimi ja yhteystiedot sekä tieto siitä, kenen viranomaisen toimintaa moitit. Mahdollisimman tarkka kuvaus siitä, mistä asiassa on kyse, kuka viranhaltija tai viranomainen on mielestäsi toiminut moitittavalla tai mahdollisesti lainvastaisella tavalla. Kuvaus missä, milloin ja miten tilanne on tapahtunut sekä selvitys miksi pidät tilannetta tai tapahtunutta virheellisenä tai lainvastaisena. Kerro tekstissä myös oletko tehnyt rikosilmoituksen. Onko sinulla asiakirjanäyttöä tai muuta aineistoa (kopioita asiakirjoista, kuva- tai äänitallenteita) näkemyksesi tueksi? Loppuun päivämäärä ja allekirjoitus.

Kantelun vastaanottaja Lupa- ja valvontavirasto, kirjaamo@lvv.fi

*Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien **yhdenvertaisuutta, osallisuutta sekä asiakkaan tai potilaan asemaa ja oikeuksia** koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta*

|                                               |                                                           |                                                          |
|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| Tunnistettu riski                             | Riskin arviointi: suuruus = todennäköisyys x vaikutus     | Ehkäisy- ja hallintatoimet                               |
| Yhteistyö sosiaalityöntekijän kanssa ei toimi | Riski on kohtalainen ja voi vaikuttaa lapsen sijoitukseen | Toimivan yhteistyön rakentaminen jo sijoituksen alkaessa |

## 2.4 Muistutusten käsittely

Perhekotiin tulleet muistutukset käsitellään henkilökunnan kesken, tehdään korjaussuunnitelmat ja tiedotetaan muistutuksen jättäjää. Kantelupäätökset käsitellään asiakkaan sosiaalityöntekijän kanssa ja yhdessä mietitään, miten asian suhteen toimitaan. Valvontapäätökset käsitellään kaikkien työntekijöiden kanssa. Huomautettavat valvonta-asiat kaikkien sijoitettavien kuntien sosiaalityöntekijöiden kanssa. Huomautukset korjataan ja jos sosiaalityöntekijöillä lisäselvitys tai – toimi pyyntöjä niihin reagoidaan toivotulla tavalla.

Tavoiteaika muistutusten käsittelylle 7 päivää.

## 2.5 Henkilöstö

Perhekodissa on viisi kokoaikaista työntekijää; sosionomi/lähihoitaja, sairaanhoitaja ja kolme ohjaus- ja kasvatusalan perustutkintoa. Perhekodin vanhemmat asuvat perhekodissa.

Sijaisten käytön periaate on, että jokaisella työntekijällä on lupa kutsua sijainen työvuoroon. Sijaisten käytössä on perusperiaate, josta pidetään kiinni eli sijaisen täytyy olla asiakkaille tuttu. Jos käytettävissä ei ole asiakkaille tuttua työntekijää perhekotivanhemmat paikkaavat tai vakituisesta henkilökunnasta toinen vaihtaa vuoroaan. Tavoitteena on, että asiakkaalla on aina tuttu ja turvallinen aikuinen arjessaan. Sijaisuuksien tarvetta on perhekotivanhempien vapaa ajankohdissa, työyhteisöpalavereiden ajalla, neuvottelujen järjestämiseksi ja vakituisen henkilökunnan lomien ajaksi tai sairaslomien sattuessa. Perhekodissa ei käytetä vuokratyövoimaa.

Henkilöstövoimavarojen riittävyys varmistetaan ensisijaisesti perhekotivanhempien jatkuvan saatavilla olon keinoin. Lisäksi sijaisresurssissa pidetään koko ajan vähintään kolme käytettävissä olevaa sijaista. Henkilökunta tarkkailee resurssia suhteessa asiakkaiden tarpeisiin ja henkilökuntaa voidaan lisätä nopeastikin.

Vastuuhenkilön tehtävien organisointi varmistetaan ensisijaisesti työtehtäviä suunnittelemalla. Perhekodissa aamut ovat yleensä hiljaisempia, jolloin on hyvin aikaa esimiestyöhön. Vastuuhenkilö tarkastaa rikosrekisteriotteet ja ammattirekisteri numerot uusilta työntekijöiltä, sekä kirjaa tarkastukset.

## 2.6 Asiakastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seuranta

### Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet

Ensisijaisesti otetaan huomioon työntekijän ihmisen kohtaamistaidot ja erityisosaaminen perhekodin toimintamenetelmien suhteen. Toisena otetaan huomioon perhekodin työntekijöiden ammattinimikkeiden kokonaisuus. Tarkoitus on olla monipuolinen ammattiosaaminen, mutta ensisijaisesti asiakkailla täytyy olla saatavilla kohtaamistaidot omaavia ihmisiä, jotka ovat kiinnostuneita asiakkaan asioista ja osaavat olla asiakkaan saatavilla ja läsnä.

Rekrytoinnissa otetaan huomioon erityisesti asiakkaiden kodeissa ja lasten kanssa työskentelevien soveltuvuus ja luotettavuus pyytämällä asiakkaita mukaan työntekijän/harjoittelijan haastattelutilanteeseen.

Uuden työntekijän kohdalla ammattioikeudet tarkistetaan Valviran rekistereistä. Opiskelijolta pyydetään todistus opinnoista. Uusilta työntekijöiltä sekä opiskelijoilta tarkastetaan myös rikosrekisteriote lasten kanssa toimimiseen.

### Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja täydennyskoulutuksesta

Työntekijöiden ja opiskelijoiden perehdytyksestä asiakastyöhön ja omavalvonnan toteuttamiseen huolehditaan ajan kanssa. Perehdytykselle on vuonna 2025 tehty uusi tarkastuslista, joka sisältää kaikki työn kannalta oleelliset läpikäytävät asiat. Jokainen uusi työntekijä/opiskelija perehtyy ensin laadittuihin asiakirjoihin (omavalvontasuunnitelma, toimintasuunnitelma, lääkehoitosuunnitelma, pelastussuunnitelma, työohjeet sekä riskien kartoitus). Riskien kartoitus lomakkeen avulla työnantaja huolehtii työympäristön turvallisuudesta. Näiden materiaalien läpikäynnin jälkeen työntekijä saa esittää tarkentavia kysymyksiä, joista keskustellaan.

Lääkehoito-osaamisen ja ensiapukoulutus ovat velvoitteita joihin työntekijä osallistuu ja työnantaja huolehtii säännöllisten koulutusten järjestämisestä. Muissa täydennyskoulutuksissa. Työntekijät nostavat itse koulutustarpeen esille tai työnantaja ehdottaa täydennyskoulutusta. Koulutuksia mietitään asiakkaiden tarpeiden näkökulmasta.

Yhtesillä raporteilla käydään läpi työtehtävien onnistumisia ja huomioidaan mahdolliset epäkohdat. Näissä tilanteissa kerätään myös palautetta.

## **Työhyvinvointi**

Työhyvinvoinnista huolehtimiseen tehdään suunnitelma vuodeksi kerrallaan. Siihen kirjataan työnohjaus, virkistys, kehittämispäivä ja lomat niiltä osin, kun ne pystytään etukäteen arvioimaan. Työntekijöiden voimavaroista huolehtiminen on erityisen tärkeää koska työtä tehdään jokaisen omalla persoonalla. Jokaisen työntekijän hyvinvointi vaikuttaa suoraan yhteisön hyvinvointiin.

Samalla tavalla kuin luontoympäristö tarjoaa lapsille elvyttävän kokemuksen, tarjoaa luonto sen aikuisellekin. Perhekodin ympäristöstä löytyy useita paikkoja, joihin voi kävellä ja hengähtää. Lasten ja nuorten tunteiden kirjo arjen keskellä on täyttä työtä, joten on aivan suositeltavaakin, että aikuinenkin käy välillä hengähdyskävelyllä ja palauttaa siten voimavaroja kesken työpäivän.

Perhekodin työntekijöille on järjestetty [työterveyshuoltolakiin](#) (1383/2001) perustuva työterveyshuolto Mehiläisen kautta.

Käytössämme on yksityinen sosiaalialan työehtosopimus. Työntekijöillä on mahdollisuus palautteenantoon aina yhteisillä raporteilla.

*Taulukko 4: Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien henkilöstön riittävyyttä ja osaamista koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta*

|                                   |                                                               |                                                                    |
|-----------------------------------|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| Tunnistettu riski                 | Riskin arviointi: suuruus = todennäköisyys x vaikutus         | Ehkäisy- ja hallintatoimet                                         |
| Työntekijä irtisanoutuu           | Riski on kohtalainen, sillä henkilökuntaa on vähän            | Työtehtävien hallinta ja työntekijän tyytyväisyys                  |
| Henkilökuntaa puuttuu             | Riski on pieni, sillä perhekotivanhemmat ovat aina saatavilla | Perhekotivanhemmat paikkaavat tarvittaessa                         |
| Riittävän koulutuksen puuttuminen | Riski on pieni, sillä henkilökuntaa koulutetaan vuosittain    | Riittävästä koulutuksesta huolehditaan koulutussuunnitelman avulla |

## 2.7 Monialainen yhteistyö ja palveluiden kordinointi

Perhekodilla on vain yksi palveluyksikkö.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 41 § mukaisesta monialaisesta yhteistyöstä asiakkaan tarpeenmukaisen palvelukokonaisuuden järjestämiseksi vastaa vastuusosiaalityöntekijä. Perhekodin tehtävä on pitää vastuusosiaalityöntekijä ajan tasalla asiakkaan palvelukokonaisuuden tarpeesta.

Perhekoti tekee tiivistä yhteistyötä esimerkiksi sosiaalityöntekijöiden, koulujen, nuorisopsykiatrisen poliklinikan ja erilaisten terapeuttien kanssa. Yhteyttä pidetään tiedonkulun varmistamiseksi sähköpostien, puheluiden ja viestien välityksellä, sekä yhteisten neuvotteluiden ja palaverien merkeissä.

## 2.8 Toimitilat ja välineet

Perhekoti sijaitsee Seinäjoen kaupungissa, Ämmälänkylässä. Ämmälänkylästä on 16km Seinäjoen kaupungin keskustaan, josta löytyy perheen ja lasten tarvitsemat sosiaali- ja terveyshuollon palvelut, koulupalvelut sekä runsaslukuisesti harrastustoiminta mahdollisuuksia. Ämmälänkylässä lapset saavat asua maaseudulla, kaupungin kupeessa. Ympäristö itsessään tarjoaa tarpeen mukaan elvyttävän tai virkistävän vaikutuksen.

Perhekodissa on yhteisiä tiloja olohuone, keittiö ja neuvottelu/askartelutilat. Pihapiirissä on paljon puuhaa kuten hevostalli, verstaat, valjasvarasto, liikuntalato sekä iso uima-allas jotka ovat kaikille avoimia. Näissä voidaan toimia yhdessä aikuisen kanssa tai aikuisen luvalla. Perhekodilta löytyy myös paljon erilaisia kulkuvälineitä esimerkiksi skootteri ja koppimönkijä. Näiden käytössä aikuinen ohjaa nuoren saadessa lain edellyttämät luvat näiden käyttöön. Nuoremmilla on käytössä pikkumönkijä, jolla voi harjoitella ajamista vain aikuisen

läsnäollessa. Perhekodilla on myös auto, jota käyttää vain ajokortilliset aikuiset, tai erityisluvalla ajokortin saaneet nuoret. Mikäli toimitiloissa tai välineissä huomataan epäkohtia, lopetetaan käyttö välittömästi ja informoidaan asiasta turvallisuusvastaava Vesa Leppälää, tai tarvittaessa perhekodin muita työntekijöitä jotka voivat ottaa yhteyttä Vesaan.

Pihapiiri on iso ja lähimetsä turvallinen ja liikkumatilaa paljon. Toimintatilaa niin yhteistoiminnalle kuin yksinolemiselle on paljon. Perhekoti sijaitsee 5,6 ha tilalla. Kodin ympäristöön on rakennettu polkuja, joita pitkin lähimetsikköön voi turvallisesti mielin tehdä retkiä. Joko leikkiretkiä yhdessä muiden lasten kanssa tai rauhaa kaipaava yksin. Polkujen tarkoitus on lisätä lasten turvallisuuden tunnetta metsässä. Luonnon elpymistä lisäävä vaikutus tiedetään, mutta kaikille metsään meneminen ei ole tuttua. Esteettömyyttä rakentamalla tuetaan lasten luontoon menemistä. Pihatöistä esimerkiksi lumitöistä ja ruohonleikkuusta huolehtivat perhekodin työntekijät. Lapset voivat aikuisen avustuksella osallistua näihin.

Jokaisella asiakkaalla on oma huone, jonka sisustukseen saa vaikuttaa itse. Oma huone on yksityisaluetta ja omaa huonetta ei käytetä muihin käyttötarkoituksiin. Asiakas saa sisustaa oman huoneensa itse toivomallaan tavalla, tärkeintä on, että huone on itselle kodikas ja turvallinen.

Perhekodilla on kaupungissa tapaamispaikka, jossa kauempaa tulevat vanhemmat voivat erikseen sovitun käytännön mukaan yöpyä, tullessaan tapaamaan lastaan. Vanhemmat voivat vierailla perhekodissa asiakasuunnitelmassa sovittujen käytäntöjen mukaan.

Perheen koti on 2014 rakennettu kiinteistö. Kaikki kodinkoneet ja esimerkiksi ilmanvaihto ovat ajantasaisia. Perhekoti on rakennutettu perhekotitoimintaa varten ja rakenteissa on huomioitu erillisyyden ja yhteisöllisyyden tarve. Olohuone ja keittiö sijoittuvat talon keskiosaan. Lasten huoneet on sijoitettu keskiosan molemmille puolille, jotta nuorempien mennessä nukkumaan vanhemmat lapset voivat jäädä vielä yhteisiin tiloihin. Perhekodin sisustuksessa on mietitty myös melua eristäviä elementtejä, kuten mattoja ja tauluja. Vanhempien makuuhuone on keskiosan vieressä, jolloin vanhemmat ovat lähellä kaikkia lapsia myös yöllä. Kodista löytyy kolme kylpyhuonetta. Keittiössä on ruokailun lisäksi mahdollisuus tehdä myös läksyjä yhdessä, jos lapsen tarpeet niin vaativat.

Perhekodin neuvottelutila Kohon tupa sijaitsee perheen kotia vastapäätä olevassa ulkorakennuksessa. Tila on rakennettu olohuonetyyppiseksi, että neuvotteluissa olisi tilankin puolesta mahdollisimman helppo käsitellä vaikeampiakin asioita. Tilassa on mahdollista järjestää myös koulutuksia n.12 henkilölle. Tilassa on tarvittaessa mahdollista myös yöpyä. Kohon tupa toimii myös askartelupaikkana ja rauhallisempana "olohuoneena". Perhekodin nuoret ovat järjestäneet Kohon tuvalla myös pop up kahvilaa, ja yhden kerran pitäneet kesätyönä kepparileirin.

Valjasvarastossa asustaa kissat Mauno ja Kyösti sekä pupu Rohkea. Koira asuu talon sisällä. Hevostallissa asustaa ponit ja aasit, joiden kanssa toimitaan aikuisen valvonnassa, ikä ja eläinten käsittelytaidot huomioiden. Jokaisen eläimen asuinpaikasta löytyy eläinten hoito-ohjeet. Eläimillä on oma erityistehtävä opettaa vastuullisuutta ja huomioinnottamista, mutta myös tarjota luotettava läheisyys ilman sanoja. Usein perhekotiin muuttava lapsi luokin suhteen ensin kodin eläinystävään ja sieltä käsin tarkastelee, voiko aikuisiinkin luottaa.

Kulunvalvontaan ei ole teknologisia ratkaisuja käytössä. Toimistoon on käytössä numerolukko, jonka koodin tietävät vain työntekijät. Pelastustiet ovat merkitty pelastusviranomaisen ohjeen mukaan ohjaamaan hätäpoistumistilanteissa. Perhekodilla on sopimus vartiointiliike NYQSin kanssa. Tarvittaessa vartija voidaan hälyttää paikalla ulkoisen uhan varalle.

Palotarkastus suoritettu 10.4.2024.

Terveysviranomaisten tarkastus suoritettu 2014.

AVI:n tarkastus suoritettu 23.9.2021.

Työterveyshuollon työpaikkaselvitys suoritettu 20.9.2023.

## 2.9 Lääkinnälliset laitteet, tietojärjestelmät ja teknologian käyttö

Lääkinnällisten laitteiden vastuuhenkilö Vesa Leppälä, 0400939310

Perhekodissa käytössä olevia lääkinällisiä laitteita ovat apteekista ostettuja, esimerkiksi dosetit, pillerinpulittajat ja kuumemittarit. Vastuuhenkilö perehdyttää työntekijät näiden käyttöön. Mahdolliset lääkinällisten laitteiden aiheuttamat vaaratilanteet vastuuhenkilö ilmoittaa laitteen valmistajalle, valtuutetulle edustajalle, maahantuojalle tai jakelijalle sekä fimealle.

Asiakkaiden tarvitsemien apuvälineiden ja terveydenhuollon laitteiden hankinnan, käytön ohjauksen ja huollon asianmukainen toteutuminen varmistuu apuvälinekeskuksen ja apteekin kautta. Jos asiakas tarvitsee apuvälineitä, tarvittava välineistö hankitaan apuvälinekeskuksesta. Apuvälinekeskus on varmistanut, että heidän hankkimat apuvälineet ovat laadukkaita. Reklamaatit tapahtuvat apuvälinekeskukseen tai apteekkiin.

*Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien **turvallisuutta ja laatua** koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta*

| Tunnistettu riski                                           | Riskin arviointi: suuruus = todennäköisyys x vaikutus                                   | Ehkäisy- ja hallintatoimet                                      |
|-------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| Lääkinällisen laitteen väärinkäyttö                         | Riski on pieni, sillä käytössä olevilla lääkinällisillä laitteilla ei ole suurta vaaraa | Lapsia valvotaan ja ohjataan lääkinällisten laitteiden käytössä |
| Apuväline tai lääkinällinen laite ei ole käyttäjälle sopiva | Riski on kohtalainen, sillä sopivuutta on vaikea sanoa varmaksi etukäteen               | Ennen käyttöönottoa varmistetaan sopivuus                       |

Vastuuhenkilö vastaa asiakastietolain mukaisten tietojärjestelmien käyttöönotosta.

Perhekodilla käytetään tietojärjestelmänä kirjauksia varten nappula ohjelmaa, joka löytyy myös Valviran tietojärjestelmärekisteristä. Nappulan käyttöoikeus on vain perhekodin tietokoneilla, ja

jokaisella työntekijällä on henkilökohtaiset nappula tunnukset. Vastuuhenkilö perehdyttää uuden työntekijän yksikön tietojärjestelmän eli nappulan käyttöön heti työsuhteen alkaessa. Asiakassuunnitelmanneuvotteluissa kerrotaan kirjaustoimepiteistä.

Tietoturvasuunnitelma on laadittu 7.3.2024 ja sen toteutumisesta vastaa perhekotivanhempi Vesa Leppälä.

Tietokoneet ja tulostin ovat koodilukollisen oven takana toimistossa, ja salasanoita lukittu. Perhekodin työntekijöiden puhelin on salasanalla lukittu.

Asiakkailla on omat puhelimet ja muut teknologiset välineet joiden käyttöön opastetaan tarvittaessa. Näiden käytöstä keskustellaan yhdessä lapsen biologisen perheen kanssa.

Tärkeimmät tiedot asiakkaista löytyvät myös paperiversioina, ja teknologian vikatilanteissa tärkeimmät kirjaukset tehdään paperille. Asiakkaita informoidaan tilanteista joissa tietoturva saattaa mahdollisesti vaaraantua.

Hyvinvointialue toimii rekisterinpitäjänä ja perhekoti on vain tietojen käsittelijä.

## **2.10 Lääkehoitosuunnitelma**

Lääkehoitosuunnitelma on päivitetty 21.10.2025

Ammatillinen perhekoti Leppälän lääkehoitosuunnitelmaa seuraa ja päivittää vastuulääkäri Sami Pakkala ja yksikön vastuuhenkilö Vesa Leppälä  
Asiakkaan lääkehoidosta vastaa lääkkeen määrännyt lääkäri. Lääkehoidon suunnitelman mukaisesta toteutuksesta yksikössä vastaa Vesa Leppälä

Lääkehoitosuunnitelma on laadittu yhteistyössä toimintayksikön vastuuhenkilön Vesa Leppälän ja yksikön lääketieteellisestä toiminnasta vastaavan lääkärin Sami Pakkalan kanssa. Lääkehoitosuunnitelma päivitetään vuosittain ja lääkeluvat 5 vuoden välein. Lääkehoitokoulutusta järjestetään tarpeen mukaan ja vähintään lääkelupien uusimista edeltävästi.

Asiakkaat kuuluvat koulun terveydenhuollon piiriin ja säännölliset tarkastukset hoituvat sitä kautta. Jos asiakas muuttaa toisen kaupungin/kunnan alueelta, hammashoitoon varataan aika, jotta asiakas pääsee säännöllisten tarkastusten piiriin.

Terveydenhoidon sekä kiireettömän ja kiireellisen sairaanhoidon järjestämisen tarpeen arviota tehdään konsultoimalla esille nousevaa tarvetta perusterveydenhuollon neuvonnasta tai päivystyksen numerosta.

Äkillisen kuolemantapauksen tai tapaturman varalta on työohjeet, jotka käyty työntekijöiden kanssa läpi.

Pitkäasiakassairauksissa asiakkaalla on oma hoitava lääkäri. Asiakkaan sairautta hoidetaan, terveyttä edistetään ja seurataan vastuulääkärin antamien ohjeiden mukaan.

**Lääkäri Sami Pakkala ja vastuuhenkilö Vesa Leppälä vastaavat, että työntekijät huolehtivat terveyden- ja sairaanhoidosta asiakkaan vastuulääkärin antamien ohjeiden mukaan.**

## 2.11 Asiakastietojen käsittely ja tietosuoja

Tietosuojavastaava, joka myös vastaa asiakastietojen käsittelystä ja siihen liittyvästä ohjeistuksesta. Vastuuhenkilö Vesa Leppälä, 0400939310

Vastuuhenkilö perehdyttää työntekijät kirjaamiseen ja tietojen käsittelyyn työsuhteen alkaessa ja aikana. Tarvittaessa työntekijälle järjestetään lisäkoulutusta kirjaamiseen.

Vastuuhenkilö seuraa ja varmistaa, että kirjaaminen tapahtuu viipymättä ja asianmukaisesti ja antaa tarvittaessa ohjeita. Vastuuhenkilö varmistaa, että toimintayksikössä noudatetaan tietosuojan ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvää lainsäädäntöä ja viranomaismääräyksiä sekä yksikölle laadittuja ohjeita.

Vastuuhenkilö huolehtii henkilöstön ja harjoittelijoiden henkilötietojen käsittelyyn ja tietoturvaan liittyvästä perehdytyksestä ja täydennyskoulutuksesta

Yksikölle on laadittu salassa pidettävien henkilötietojen käsittelyä koskeva seloste.

Jokaisen lapsen kohdalla kirjataan huomionarvoiset asiat raporttiin. Raporteista tehdyt koosteet toimitetaan sijoittavalle sosiaalityöntekijälle sopimuksen mukaan esimerkiksi turvapostilla. Dokumentointia varten Leppälässä on käytössä Nappula järjestelmä. Johon jokaisella työntekijällä on käyttöoikeus.

Jokaiselle lapselle laaditaan asiakassuunnitelmaan pohjautuva kasvun- ja kehityksen tukemisen lomake. Tähän lomakkeeseen täydennetään tavoitteita ja toteumaa. Siitä on mahdollisuus seurata lapsen kasvun ja kehityksen kokonaisuutta pitkälläkin aikavälillä. Mikäli lapsi haluaa tarkastaa tai tarvittaessa korjata omia tietojaan, tulee tehdä pyyntö omalle vastuusosiaalityöntekijälle.

Rekisterinpitäjänä toimii jokaisen asiakkaan sijoittava hyvinvointialue. Perhekodin asiakasrekisterin rekisteriseloste löytyy asiakkaiden saatavilla olevasta kansioista. Samassa kansiossa on asiakkaan luettavissa myös omavalvontasuunitelma, muistutuslomake, perhepalaverien muistiot ja perhekodin säännöt.

Asiakassuhteen päättyessä perhekoti toimittaa kaikki asiakasta koskevat asiakirjat sijoittavan hyvinvointialueen sosiaaliviranomaisille. Tietokoneella salasanojen takana olevat dokumentit poistetaan koneelta asiakassuhteen päättyttyä. Mahdolliset paperiset asiakirjat säilytetään asiakkaan omassa kansiossa, lukitussa kaapissa.

## **2.12 Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen**

Palautetta kerätään työntekijöiltä ja asiakkailta sekä suullisesti että kirjallisesti. Asiakkaille sekä yhteistyökumppaneille kuten sosiaalityöntekijöille ja lasten biologisille perheille on luotu anonyymit kyselylomakkeet palautteenantoon kesällä 2025.

Saatu asiakaspalaute on ollut pääosin positiivista ja siitä syystä vahvistetaan entisestään sitä mikä koettu toimivaksi. Vain yksi palaute on ollut negatiivista, tässä tilanteessa konsultoitiin avilta, miten tilanteeseen voidaan reagoida. Saatu ohje oli, että toiminnan muutokselle ei ole perustetta, vaan kyse enemmän huonovointisen vanhemman epäjohtonmukaisesta toiminnasta, johon ei ikävä kyllä pysty vaikuttamaan.

Ammatillinen perhekoti Leppälän toimintaa kehitetään viipymättä saadun palautteen perusteella. Palautetta saadaan tarkastuskäyntien yhteydessä, palvelun tilaajalta sekä asiakkailta ja heidän perheiltään. Lakimuutoksia ja yhteiskuntatilannetta seurataan ja reagoidaan sen mukanaan tuomiin tarpeiden ja vaatimusten muutoksiin asiakas- ja henkilökunta turvallisuuden takaamiseksi. Kehittämistoimenpiteistä ja niiden toteutumisesta vastaa vastuuhenkilö Vesa Leppälä. Omavalvontasuunnitelma laaditaan ja julkaistaan neljän kuukauden välein.

Mikäli ilmi tulee toiminnassa olevia epäkohtia, muokataan toimintaa tarvittaessa näiden mukaan. Henkilökunta on osallisena kehittämistyössä.

## **3 Omavalvonnan riskienhallinta**

### **3.1 Palveluyksikön riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen**

Perhekotivanhempi Vesa Leppälä on perhekotimme turvallisuusvastaava ja vastaa myös riskienhallinnasta. Perhekotivanhemmat ja -aikuiset ovat yhdessä tehneet riskienkartoituslomakkeen avulla kartoituksen, ja suunnitellut toimet on kirjattu lomakkeeseen. Lasten ja henkilökunnan perehdytyksestä ja harjoittelusta turvallisuustoimien suhteen huolehtii Vesa Leppälä. Turvallisuudesta huolehtimisesta vastaavat kaikki aikuiset ja turvallisesti toimimisesta jokainen omaan ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti. Riskiehallintaa ja turvallisuutta tarkastellaan yhteisillä turvallisuuskävelyillä kaksi kertaa vuodessa ja aina kun perhekotiin muuttaa uusi asukas tai ympäristö muuttuu oleellisesti. Esiin tulleet riskit käsitellään välittömästi.

### **Riskien ja epäkohtien tunnistaminen ja niiden korjaaminen**

Asuin- ja toimitilat, joita asiakkaat käyttävät ja joissa toimivat, kartoitetaan yhdessä henkilökunnan kanssa tarpeen mukaan riskienkartoituslomaketta apuna käyttäen. Parannuskeinot suunnitellaan yhdessä henkilökunnan kanssa, otetaan käyttöön ja informoidaan henkilökunnalle ja asiakkaille suullisesti ja tarvittaessa havainnollistetaan.

Perhekodissa on työohjeita työtehtäviin. Työohjeita päivitetään ja niitä kirjataan tarvittaessa lisää. Tavoitteena yhdenmukaiset turvalliset, johdonmukaiset suunnitelmat asiakastilanteisiin ja arkitehtäviin.

Lapsilla ja nuorilla on omissa huoneissaan kansiot, joista löytyy mm. perhekodin yhteiset säännöt, muistutuslomake ja omien sosiaalityöntekijöiden yhteystiedot. Sääntöjen tarkoitus lisätä turvallisuutta. Lasten ja nuorten kanssa keskustellaan säännöistä esimerkiksi perhepalaverissa.

Lääkehoitoon on erillinen ohjeistus, joka löytyy yhteisistä tiloista samasta kansioista omavalvontasuunnitelman kanssa.

Kaikilla perhekotiakuisilla on suoritettu hygieniapassi ja ymmärrys ruokahuollon hygieenisyyden merkityksellisyydestä, niin kasvun ja kehityksen tukemisessa kuin fyysisen terveyden ylläpidossa. Keittiö ja ruokahuoltoon ei ole erillistä omavalvontasuunnitelmaa, mutta työohje ohjaa elintarvikehygienian omavalvonnan mukaiseen toimintaan.

### **Luettelo riskienhallinnan/omavalvonnan toimeenpanon ohjeista**

- lääkehoitosuunnitelma
- omavalvontasuunnitelma
- sijoittamissuunnitelma
- perehdyttämissuunnitelma
- hyvän kohtelun suunnitelma
- pelastussuunnitelma
- riskienkartoituslomake

### **Riskien tunnistaminen**

Henkilökunta tuo havaitsemansa epäkohdat, laatupoikkeamat ja riskit esille esimiehelle ja ne käsitellään henkilökuntapalaverissa. Asiakkaat tuovat epäkohdat esille henkilökunnalle tai omalle sosiaalityöntekijälle tai valvovalle viranomaiselle. Asiakkaila on tiedossa perhekodin ulkopuolisten valvovien viranomaisten yhteystiedot ja oman vastuusosiaalityöntekijän yhteystiedot. Asiakkaille on korostettu, että heillä on lupa olla yhteydessä kyseisiin henkilöihin perhekodin aikuisilta lupaa kysymättä.

Asiakkailla ja heidän perheillään on lupa ja velvollisuus tuoda esiin havaitsemansa epäkohdat, laatupoikkeamat ja riskit suoraan perhekodin esimiehelle tai oman sosiaalityöntekijänsä kautta tai täyttää muistutuslomake ja pyytää palveluntuottajaa käsittelemään sen.

### **Toimitilojen riskienhallinta**

Kiinteistön kaikki lukitukset tarkastetaan ja huolletaan säännöllisesti. Tarvittaessa korjaukset. Avaimia ei luovuteta ulkopuolisille. Tarvittaessa lukkojen vaihto tai sarjoitus uusitaan.

Vesipisteiden avaimet säilytetään lukitussa kaapissa. Jäätymissuojaus tarkastetaan syksyisin.

Laitteita ylläpidetään ja huolletaan valmistajan ohjeiden mukaan. Vioittuneet laitteet korjataan tai poistetaan käytöstä välittömästi.

Keittiössä pidetään mahdollisuuksien mukaan radio aina auki, koska mahdollinen vaaramerkki ei välttämättä kuulu kiinteistön sijainnin takia.

Ikkunoiden ja ovien tiiveys tarkastetaan kerran vuodessa. Ilmastoinnin sammuttaminen käydään läpi pelastautumisharjoitusten yhteydessä.

Ulkorakennuksissa säilytetään harrastuksiin, ulkoiluun ja liikuntaan liittyviä välineitä, ruohonleikkuri ja mönkijä lisälaitteineen. Ulkorakennuksessa on lisäksi harrastetiloja työkaluineen. Ulkorakennukset lukitaan kun niitä ei käytetä.

Palavat nesteet säilytetään ulkorakennuksessa tuulettuvassa tilassa. Polttonesteitä max. 20litraa kerralla.

Kun kaasupullo ei ole käytössä, sitä säilytetään ulkorakennuksessa.

Liuottimet, maalit, hyönteismyrkyt säilytetään ulkorakennuksessa lukitussa tuulettuvassa tilassa. Avainta säilytetään lukitussa tilassa. Pesu- ja desinfiointiaineet säilytetään lasten ulottumattomissa.

Lääkkeet säilytetään lukittavassa lääkekaapissa lääkehoitosuunnitelman mukaisesti.

Tulisijan pelti suljetaan vasta, kun hiillos on palanut loppuun. Tulisijaa ei saa lämmitellä liikaa ja lämmityskauden alettua lämmitys aloitetaan varovasti. Tuhkat poistetaan hyvissä ajoin ja säilytetään siten että ei aiheudu tulipalon vaaraa. Takka ja piippu nuohotaan vuosittain.

Tällä hetkellä nuohous palvelut tuottaa : Nooran Nuohous, Tikkukoski 6, 60200 Seinäjoki

0451557323, [nuohoojanooora@gmail.com](mailto:nuohoojanooora@gmail.com), Y-tunnus: 2681360-8

Irtotavarat siirretään sisätiloihin säätiedotusten mukaan.

Varataan käyttöön taskulamppuja, paristokäyttöinen radio, varaparistot, kynttilöitä ja tulitikut sähkökatkon varalta. Pidempi aikaisen sähkökatkon jälkeen pakasteet tarkastetaan ja sulaneet pakasteet käytetään / poistetaan. Auton akulla saadaan tarvittaessa kännykät ladattua.

Vesikatkosta tai saastuneesta vedestä tiedotetaan välittömästi kaikkia asukkaita. Puhtaalle vedelle varataan kannellisia astioita. Seurataan pelastuslaitosten tiedotuksista mahdollisia veden jakelupisteitä.

Talo varustetaan valaistulla talonumerolla joka sijoitetaan näkyvästi. Mahdollisuuksien mukaan joku lähtee vastaanottamaan hälytettyä pelastusryhmää. Autojen parkkipaikat järjestetään niin että ne eivät häiritse mahdollisia pelastustoimia. Pelastustiet pidetään aina auki ja niille ei parkkeerata. Autot säilytetään niille varatuilla paikoilla. Pelastusteillä olevat esteet siirretään heti pois kun ne havaitaan.

Ovien ja kulkuteiden päällä lumiesteet. Puhdistetaan katto lumesta ja jäätä tarvittaessa. Estetään kulku vaaralliselle alueelle.

Lahot tai muuten vaaralliset puut ja putoavat oksat poistetaan säännöllisesti. Estetään pääsy alueelle jossa tykkylumi aiheuttaa vaaraa tai harvennetaan oksia niin että tykkylunta ei pääse muodostumaan.

Portaat suolataan tarvittaessa. Pihaan ja kotitielle hyvä hiekoitus mönkijän perässä vedettävällä hiekoituslaitteella. Varataan hiekkaa kulkuväylän lähelle että kaikki voivat lisätä hiekkaa tarvittaessa.

Sisääntuloissa matot kenkien pyyhkimistä varten ja liukastumista estämässä. Kenkien riisumista sisään tultaessa suositellaan. Rappurallit ovien edessä.

Roska-astiat ovat kaukana talosta ja ulkorakennuksista. Talon / ulkorakennusten seinustoilla ei säilytetä helposti syttyvää materiaalia.

Tupakointi on sallittu vain ulkona siihen varatussa tuhkakupilla varustetussa paikassa.

Katolla saa liikkua vain siihen harjaantunut henkilö esim. nuohooja tai katon korjaaja, jos kohteille ei päästä kulkusiltaja pitkin tulee käyttää valjaita.

Pihan jyrkänteet on suojattu tarkoituksen mukaisin suojin esim. istutuksin. Kulkutiet ovat riittävän loivia tai ne varustetaan kaiteella / portaalla. Ei myrkyllisiä istutuksia.

Leikkipaikkojen alustat tarkoituksen mukaisia. Leikkipaikat sijoitetaan niin että esim. katoilta / puista putoava jää / lumi ei aiheuta vaaraa. Leikkipaikat tarkastetaan vähintään kerran vuodessa. Havaitut puutteet korjataan välittömästi tai leikkipaikka / väline poistetaan käytöstä välittömästi.

Tontilla olevan vanhan hiedanotto montun reuna luiskataan niin loivaksi että sieltä pääsee helposti pois. Valvontavastuu perhekodin kaikilla työvuorossa olevilla aikuisilla.

Talon sivustalla on kivikko johon on kerätty tontilla olleita kiviä. Lapsia ohjataan varovaisuuteen tai iästä riippuen pysymään poissa. Valvontavastuu perhekodin kaikilla työvuorossa olevilla aikuisilla.

Tontilla kiertää polkuja metsässä jotka päällystetään hakkeella. Kaikkia polkuja pitkin pääsee talolle.

Kokoontumispaikka ja vara paikka ovat pihalla etäällä rakennuksesta. Kokoontumispaikat käydään asiakkaiden kanssa läpi pelastautumisharjoituksessa.

Talon sivustalla on uima-allas jossa vettä 1,2m. Lapsia ohjataan varovaisuuteen tai iästä riippuen pysymään poissa. Uima-altaan ”terassi” ei ole leikkipaikka ja siellä ollaan vain aikuisen kanssa. Uima-allas tyhjennetään talveksi. Valvontavastuu perhekodin kaikilla työvuorossa olevilla aikuisilla.

Lattioiden liukkaita estetään asukashuoneissa ja yleisissä tiloissa paikoillaan pysyvillä matoilla. Pesutiloissa lattia kuivataan lastalla, mikäli tarve vaatii. Yleisissä tiloissa olevat matot ovat paikallaan pysyviä. Varmistetaan esim. liukasteilla.

Isot ikkunat ovat turvalasia ja ne on merkattu selkeästi.

Sähkölaitteet on asentanut pätevä sähköasentaja. Laitteita tarkkaillaan jatkuvasti ja rikkiäinen laite korjataan / poistetaan käytöstä välittömästi.

Kaikki huolehtivat osaltaan yleisestä siisteydestä. Tavaroille on omat paikkansa jonne ne palautetaan käytön jälkeen.

Valaisimia on riittävästi ja rikkoutuneet vaihdetaan heti uusiin. Valaisimia voidaan myös lisätä jos tarve vaatii.

Toimitilojen riskienhallintaa tarkastellaan yhteisillä turvallisuuskävelyillä kaksi kertaa vuodessa ja aina kun perhekotiin muuttaa uusi asukas, tai ympäristö muuttuu oleellisesti.

## **Ulkoiset riskit**

Lähiympäristö – Maatalouskoneliikenne Papinsaarentiellä vähäistä mutta huomioon otettavaa. Painotetaan varovaisuutta tiellä etenkin naapurustojen kohdilla, joissa näkyvyys heikompaa.

Yhteistyötahot – Varmistetaan omalta osaltamme ettei puutteellista tiedonkulkua sosiaalityön, koulun ja terveydenhuollon välillä ole. Reagoidaan asioihin viiveettä ja varmistetaan että lapsen asioitavilla tahoilla on tarpeellinen tieto saatavilla. Lapsen tarvitessa uutta palvelua varmistetaan että viive sen saantiin on mahdollisimman vähäinen.

Perhe ja verkostot – Lapsen biologisten vanhempien tai läheisten uhkaava käytös, luvattomat yhteydenotot ja tapaamiset ehkäistään ennakoivalla työotteella. Yhteydenpitoa lapsen lähiverkoston kanssa tuetaan ja siihen kannustetaan huomioiden lapsen turvallisuus, hyvinvointi ja hoidon laatu. Toimintaohjeet uhka- ja väkivaltatilanteissa käydään säännöllisesti läpi niin lasten kuin henkilökunnan kanssa.

Poikkeus- ja kriisitilanteet – Sähkö- ja vesikatkoissa toimitaan toimitilojen riskienhallinnassa kerrotuilla tavoilla. Epidemioiden ja pandemioiden aikana toimitaan viranomaisohjeiden mukaan. Elintarvikkeissa perhekodilla on useamman päivän kotivara.

Kuljetukset ja liikkuminen – Lapset liikkuvat bussille kävellen ja/tai pyörällä, kouluun kuljetus pääosin Seinäjoen paikallisliikenteellä. Vapaa-ajan kulkeminen perhekotivanhempien ja -aikuisten kyyditseminä. Onnettomuusriskit kuljetuksissa ovat vähäiset.

## **Sisäiset riskit**

Arjen turvallisuus – tapaturmat pyritään välttämään ennaltaehkäisyllä. Vakavan tapaturman sattuessa jokaisella työntekijällä on voimassa oleva ensiapukoulutus, ensiapuvälineistö on jokaisen saatavilla.

Keittiön teräaseet, palovammat. Lapsia otetaan ikätasoisesti mukaan keittiöön apulaiseksi kattaukseen sekä ruuanlaittoon. Kun taidot ovat karttuneet annetaan lisää vastuuta ja aikuisen läsnäollessa nuori voi valmistaa ruuan ja leipoa. Ensiapuvälineet nopeasti saatavilla.

Lasten väliset konfliktit, itsen tai muiden vahingoittaminen ja karkaamistilanteet pyritään välttämään ennaltaehkäisyllä. Jokaiseen lapseen luodaan henkilökohtainen suhde jolloin lapsen mielialan ”lukeminen” on helpompaa. Tilanteet käydään läpi keskustellen jälkikäteen.

Aggressiivisesti käyttäytyvä lapsi ja nuori kohdataan rauhallisesti, aikuinen on lähellä ja saatavilla koko ajan. Varmistetaan, ettei lapsi ja nuori ole vaaraksi itselleen eikä muille. Tilanteet käydään läpi keskustellen lapsen tai nuoren ja muiden paikalla olleiden kanssa sen jälkeen kun tilanne rauhoittunut.

Päihtynyt lapsi ja nuori kohdataan rauhallisesti, aikuinen on lähellä ja saatavilla koko ajan. Tarvittaessa hakeudutaan terveydenhuollon palveluihin. Varmistetaan, ettei lapsi ja nuori ole vaaraksi itselleen eikä muille. Tilanteet käydään läpi keskustellen nuoren ja muiden paikalla olleiden kanssa tilanteen rauhoittumisen jälkeen.

## **3.2 Riskienhallinnan keinot ja toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely**

### **Riskien ja esille tulleiden epäkohtien käsitleminen ja korjaavat toimenpiteet**

Haittatapahtumat ja läheltä piti -tilanteet keskustellaan asiakkaan, työyhteisön ja palvelun tilaajan kanssa. Tapahtunut dokumentoidaan asiakkaan raporttiin ja mahdolliset korjaustoimet tehdään työohjeisiin. Yksikön vastuhenkilö seuraa, että korjaavat toimenpiteet siirtyvät käytäntöön.

### **Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus**

#### *29 § Palveluntuottajan ja henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus*

Palveluntuottajan on ilmoitettava välittömästi salassapitosäännösten estämättä palvelunjärjestäjälle ja valvontaviranomaiselle palveluntuottajan omassa tai tämän alihankkijan

toiminnassa ilmenneet asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavat epäkohdat sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta vakavasti vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet sekä muut sellaiset puutteet, joita palveluntuottaja ei ole kyennyt tai ei kykene korjaamaan omavalvonnallisin toimin.

Palvelunjärjestäjän ja palveluntuottajan henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai alihankkijana toimivan henkilön on ilmoitettava viipymättä salassapitosäännösten estämättä palveluyksikön vastuuhenkilölle tai muulle toiminnan valvonnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan tai potilaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa taikka muun lainvastaisuuden.

Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta palvelunjärjestäjälle tai palveluntuottajalle. Palvelunjärjestäjän, palveluntuottajan ja vastuuhenkilön on ryhdyttävä toimenpiteisiin epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan taikka muun lainvastaisuuden korjaamiseksi. Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä.

Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava ja ilmoituksen tehnyt henkilö voi ilmoittaa asiasta salassapitosäännösten estämättä valvontaviranomaiselle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa taikka muuta lainvastaisuutta ei korjata viivytyksettä. Valvontaviranomainen voi päättää toimenpiteistä siten kuin 38 §:ssä säädetään tai antaa 39 §:ssä säädetyn määräyksen epäkohdan poistamiseksi.

Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia tehdyn ilmoituksen seurauksena. Palveluntuottajan tai vastuuhenkilön menettelyä on pidettävä kiellettyinä vastatoimena, jos henkilön työ- tai virkasuhteen ehtoja heikennetään, palvelussuhde päätetään, hänet lomautetaan, häntä muutoin kohdellaan epäedullisesti tai häneen kohdistetaan muita kielteisiä seurauksia sen vuoksi, että hän on tehnyt 2–4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tai osallistunut ilmoittamansa asian selvittämiseen. Kiellettyä on myös estää tai yrittää estää henkilöä tekemästä 2–4 momentin mukaista ilmoitusta.

### **Vaara- ja haittatapahtumat**

Asiakkailla ja heidän läheisillään on mahdollisuus tehdä vaara- ja haittatapahtumailmoitus suoraan perhekodin vastuuhenkilölle soittamalla tai sähköpostitse.

Ilmoituksen tullessa otetaan yhteyttä ilmoituksen tekijään lisätietojen saamiseksi, ja keskustellaan tapahtumasta asianomaisten kanssa. Tarvittaessa ilmoitukseen pystytään reagoida nopeastikin. Kriisitilanteessa järjestetään tarvittava jälkikäsittelytilanne.

### **Infektioiden torjunta ja yleiset hygieniakäytännöt**

Perhekodissa taudit ovat yleisiä, esimerkiksi flunssaa ja kuumetta. Sillä lapset saavat helposti tartuntoja koulusta ja harrastuksista. Työntekijät arvioivat yhdessä lapsen kanssa taudin luonnetta, ja tarvetta esimerkiksi lääkärikäynnille. Kipeänä lapsia ohjataan välttämään

perhekodin yhteisiä tiloja taudin leviämisen estämiseksi. Ajankohtaisia rokotteita työntekijöiden on mahdollista saada työterveyden kautta ja lapset biologisten vanhempien luvalla kouluterveydenhuollon kautta.

Yksikössä seurataan havainnoimalla ja ohjataan päivittäin yleisen hygieniatason noudattamiseen. Varmistetaan, että asiakkaiden tarpeita vastaavat hygieniakäytännöt toteutuvat jokaisen kohdalla yksilöllisesti. Asiakkaat saavat käydä saunassa ja suihkussa aina halutessaan, kunhan se tapahtuu muut perheenjäsenet huomioon ottaen.

Infektioiden ja tarttuvien sairauksien leviäminen ennaltaehkäistään THL ohjeistuksia käsihygieniasta noudattaen. Esimerkiksi ruokailuun tullessa jokainen pesee ensin kätensä, ja käsidesiä on keittiössä aina saatavilla.

Perhekodissa on viikkosiivous keskiviikkoisin. Asiakkaat siivoavat oman huoneen aikuisen ohjauksessa tai avustuksella. Yleiset tilat siistivät aikuiset. Tyttöjen ja poikien wc siivoukset jaettu asiakkaiden ja aikuisten kesken, niin, että vuoro osuu kohdalle neljän viikon välein. Keittiö siistitään päivittäin. Jätteet kierrätetään yleisten kierrätysohjeiden mukaisesti.

Pyykkihuollossa yli 12v asiakas huolehtii aikuisen avulla omasta pyykkihuollosta. Alle 12v asiakkaan pyykkihuollosta vastaa aikuinen. Liinavaatteet vaihdetaan joka toinen viikko, pyykinpesun hoitaa aikuinen.

Henkilökunnan sairastuessa ilmoitetaan sairastumisesta vastuuhenkilölle, joka vastaa tarvittavista toimepiteistä.

### **3.3 Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen**

Mahdollisten vakavien vaaratapahtumien kohdalla osallistumme selvittämiseen, ja olemme yhteydessä lapsen sosiaalityöntekijään, joka käynnistää tutkintaprosessin sekä tarvittaessa ollaan myös yhteydessä sosiaali- ja kriisipäivystykseen tai poliisiin. Akuutissa tilanteessa ollaan yhteydessä hätänumeroon 112.

Henkilökunta on saanut traumakoulutusta, mutta kriisitilanteessa on mahdollista myös hankkia ulkopuolista terapia-apua ja järjestää tarvittaessa debriefing-tukea asianosaisille.

Henkilökunta on perehdytetty yksikön puhtaanapidon ja pyykkihuollon toteuttamiseen ohjeiden ja standardien mukaisesti ja toiminnoista on työohje. Tarvittaessa henkilökunta voi ottaa yhteyttä perusterveydenhuoltoon infektioiden torjuntaan liittyvissä kysymyksissä.

Vaaratapahtuman jälkeen käydään yhdessä läpi kuinka tilanne olisi voitu estää.

### **3.4 Ostopalvelut ja alihankinta**

Perhekoti ei käytä osto/alihankinta palveluita.

### 3.5 Valmius- ja jatkuvuuden hallinta

Perhekodin valmius- ja jatkuvuudenhallinnasta sekä suunnitelmasta vastaa turvallisuusvastaava Vesa Leppälä, perhekotivanhempi, 0400939310. Suunnitelmasta selviää toimenpiteet perhekotitoiminnan jatkumiseen erilaisissa poikkeusoloissa.

Perhekotivanhemmat asuvat perhekodissa, eli ovat aina paikalla tarvittaessa ja varmistavat että palvelut toteutuvat, esimerkiksi henkilöstön sairastumistilanteissa.

#### Perhekotitoiminnan jatkuminen poikkeusoloissa

##### Sähkökatko

Varataan käyttöön taskulamppuja, paristokäyttöinen radio, varaparistot, kynttilöitä ja tulitikut. Yleisiä tiloja mahdollisuus lämmittää takalla. Vedenkäyttöä rajoitetaan. Ruokaa voidaan valmistaa kaasugrillillä tai avotulella. Pidempi aikaisen sähkökatkon jälkeen pakasteet tarkastetaan ja sulaneet pakasteet käytetään / poistetaan. Auton akulla saadaan kännykät ja tietokoneet ladattua. Pidempiaikaisessa sähkökatkossa seurataan radiosta pelastusviranomaisen ohjeistusta. Toimintaa voidaan jatkaa useita päiviä sähkökatkosta huolimatta.

##### Tulipalo

Huolehditaan pelastuslaitteiston toimivuudesta ja pelastusreittien esteettömyydestä. Esimerkiksi ovet, ikkunat, sammuttimet. Ollaan yhteydessä kaikkien asiakkaiden vastuu sosiaalityöntekijään ja sovitaan menettelytavoista yhdessä heidän kanssa. Mahdollisessa väliaikaisiin tiloihin siirtymisen tapauksessa asiakkaat muuttavat perhekotivanhempien mukana, jos sosiaalityöntekijöiden kanssa ei ole muuta sovittu. Vakuutus turvan riittävyys toiminnan jatkuvuuden kannalta.

##### Vesihuollon häiriötilanne

Perhekodilla on aina varastossa n. 300 Litraa puhdasta vettä. Vesi keitetään ennen käyttöä. Pidempiaikaisessa vesikatkossa seurataan pelastusviranomaisen ohjeistusta ja vesi noudetaan tarvittaessa veden jakelupisteiltä. Vesihuollon häiriötilanteen aiheuttama riski toiminnan jatkuvuudelle on pieni.

##### Elintarvike- ja vesivälitteinen epidemia

Seurataan viranomaisten tiedotusta ja uutisia. Paikallisessa epidemiassa toimitetaan sairastuneet hoitoon hyvinvointialueen ohjeistuksen mukaan. Estetään lisäsairastumiset poistamalla aiheuttajat mahdollisuuksien mukaan. Esim. estetään saastuneen veden käyttö. Epidemioiden aiheuttama riski toiminnan jatkuvuudelle sellaisessa tapauksessa, jossa perhekotivanhemmat sairastuvat tai kuolevat on olemassa. Tällöin ollaan välittömästi yhteydessä kaikkien asiakkaiden vastuu sosiaalityöntekijään ja sovitaan menettelytavoista yhdessä heidän kanssa.

##### Lämmönjakeluhäiriö

Kiinteistöllä on oma lämmönjako järjestelmänsä, jota on mahdollista käyttää myös ulkoisella virtalähteellä, esim. aggregaatti. Lyhyissä häiriöissä yhteisiä tiloja lämmitetään takalla.

Tieto- tai automaatiojärjestelmän toimintahäiriö

Tietojärjestelmien häiriön aikana tarvittava kirjaaminen tehdään paperille ja siirretään häiriön poistuttua järjestelmään. Paperiset kirjaukset tuhotaan. Perhekodin automaatiojärjestelmät ovat palovaroittimet, ilmanvaihto, lämmitys ja viilennys. Järjestelmät tarkastetaan ja huolletaan valmistajan ohjeiden mukaan. Lämmönjakelun, tieto- tai automaatiojärjestelmän häiriötilanteen aiheuttama riski toiminnan jatkuvuudelle on pieni.

Sään ääri-ilmiöt (esimerkiksi myrsky, helle, tulva)

Lahot tai muutoin helposti kaatuvat puut poistetaan säännöllisesti. Irtotavarat siirretään sisätiloihin säätiedotusten mukaan. Katso kohta sähkökatkot, vedenjakelun häiriöt. Helteiden varalta perhekoti on varustettu useammalla ilmalämpöpumpulla. Riittävä vakuutus turva. Sään aiheuttamien häiriöiden riski toiminnan jatkuvuudelle on pieni.

Elintarvikkeiden laatuun tai saatavuuteen (päivittäistavarahuolto) liittyvä häiriötilanne

Perhekodilla on varattu elintarvikkeita usean päivän varalle. Pitkittyneissä katkos tilanteissa hankitaan elintarvikkeita suoraan tuottajilta ja pelastusviranomaisten järjestämiltä jako pisteiltä. Elintarvikkeiden saatavuuden / laadun aiheuttamien häiriöiden riski toiminnan jatkuvuudelle on pieni.

Lääkkeiden jakeluhäiriöt

Konsultoidaan hoitavaa lääkäriä mahdollisesta lääkevaihdosta. Perhekodilla ei tällä hetkellä 23.10.2025 ole käytössä lääkityksiä, joiden puuttuminen aiheuttaa varaa terveydelle. Jakelu häiriöiden riski toiminnan jatkuvuudelle on pieni.

Pommiuhka/muu uhkaus/terroriteko

Ollaan yhteydessä viranomaisiin ja toimitaan heidän ohjeidensa mukaan. Ollaan yhteydessä kaikkien asiakkaiden vastuu sosiaalityöntekijään ja sovitaan menettelytavoista yhdessä heidän kanssa. Seurataan viranomaisten ohjeistuksia radio/internet/televisio. Mahdollisessa evakuointi tapauksessa asiakkaat evakuoidaan perhekotivanhempien mukana, jos sosiaalityöntekijöiden kanssa ei ole muuta sovittu.

Laajamittainen maahantulo

Seurataan viranomaisten ohjeistuksia radio/internet/televisio. Ollaan yhteydessä kaikkien asiakkaiden vastuu sosiaalityöntekijään ja sovitaan menettelytavoista yhdessä heidän kanssa.

Evakuointi

Toimitaan pelastuslaitoksen ohjeiden ja suunnitelmien mukaan. Ollaan välittömästi yhteydessä kaikkien asiakkaiden vastuu sosiaalityöntekijään ja sovitaan menettelytavoista yhdessä heidän

kanssa. Mahdollisessa evakuointi tapauksessa asiakkaat evakuoidaan perhekotivanhempien mukana, jos sosiaalityöntekijöiden kanssa ei ole muuta sovittu.

#### Helposti leviävä eläintautiepidemia epidemiatilanne

Seurataan viranomaisten tiedotusta ja uutisia. Epidemiassa sairastuneet toimitetaan hoitoon hyvinvointialueen ohjeistuksen mukaan. Estetään lisäsairastumiset hyvinvointialueen ohjeistuksen mukaan. Epidemioiden aiheuttama riski toiminnan jatkuvuudelle sellaisessa tapauksessa, jossa perhekotivanhemmat sairastuvat tai kuolevat on olemassa. Tällöin ollaan välittömästi yhteydessä kaikkien asiakkaiden vastuu sosiaalityöntekijään ja sovitaan menettelytavoista yhdessä heidän kanssa.

#### Säteilyvaaratilanne

Toimitaan pelastuslaitoksen ohjeiden ja suunnitelmien mukaan. Ollaan välittömästi yhteydessä kaikkien asiakkaiden vastuu sosiaalityöntekijään ja sovitaan menettelytavoista yhdessä hänen kanssa. Mahdollisessa evakuointi tapauksessa asiakkaat evakuoidaan perhekotivanhempien mukana, jos sosiaalityöntekijän kanssa ei ole muuta sovittu.

#### Tietoliikenne

Perhekodin toiminta ei ole riippuvainen tietoliikenteen toimivuudesta.

#### Henkilökunta

Työntekijät voivat tarvittaessa lähteä turvaamaan omaa perhettään. Perhekotivanhemmat hoitavat tehtävät perhekodilla.

Taulukko 2: palveluyksikön toiminnan keskeisimpien **jatkuvuutta** koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

| Tunnistettu riski | Riskin arviointi: suuruus = todennäköisyys x vaikutus            | Ehkäisy- ja hallintatoimet                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------|------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sähkökatko        | Toimintaa voidaan jatkaa useita päiviä sähkökatkosta huolimatta. | Varataan käyttöön taskulamppuja, paristokäyttöinen radio, varaparistot, kynttilöitä ja tulitikut. Yleisiä tiloja mahdollisuus lämmitää takalla. Vedenkäyttöä rajoitetaan. Ruokaa voidaan valmistaa kaasugrillillä tai avotulella. Pidempi aikaisen sähkökatkon jälkeen pakasteet tarkastetaan ja sulaneet pakasteet käytetään / poistetaan. Auton akulla saadaan kännykät ja |

|                                          |                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tulipalo                                 | Vakuutus turvan riittävyys toiminnan jatkuvuuden kannalta.                                                                                                                           | tietokoneet<br>ladattua. Pidempiaikaisessa sähkökatkossa seurataan radiosta pelastusviranomaisen ohjeistusta. Huolehditaan pelastuslaitteiston toimivuudesta ja pelastusreittien esteettömyydestä. Esimerkiksi ovet, ikkunat, sammuttimet. Ollaan yhteydessä kaikkien asiakkaiden vastuu sosiaalityöntekijään ja sovitaan menettelytavoista yhdessä heidän kanssa. Mahdollisessa väliaikaisiin tiloihin siirtymisen tapauksessa asiakkaat muuttavat perhekotivanhempien mukana, jos sosiaalityöntekijöiden kanssa ei ole muuta sovittu. |
| Vesihuollon häiriötilanne                | Vesihuollon häiriötilanteen aiheuttama riski toiminnan jatkuvuudelle on pieni.                                                                                                       | Perhekodilla on aina varastossa n. 300 Litraa puhdasta vettä. Vesi keitetään ennen käyttöä. Pidempiaikaisessa vesikatkossa seurataan pelastusviranomaisen ohjeistusta ja vesi noudetaan tarvittaessa veden jakelupisteiltä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Elintarvike- ja vesivälitteinen epidemia | Epidemioiden aiheuttama riski toiminnan jatkuvuudelle sellaisessa tapauksessa, jossa perhekotivanhemmat sairastuvat tai kuolevat on olemassa. Tällöin ollaan välittömästi yhteydessä | Seurataan viranomaisten tiedotusta ja uutisia. Paikallisessa epidemiassa toimitetaan sairastuneet hoitoon hyvinvointialueen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

kaikkien asiakkaiden vastuu sosiaalityöntekijään ja sovitaan menettelytavoista yhdessä heidän kanssa.

ohjeistuksen mukaan. Estetään lisäsairastumiset poistamalla aiheuttajat mahdollisuuksien mukaan. Esim. estetään saastuneen veden käyttö.

Perusteellisesti laaditut toimintasuunnitelma ja omavalvontasuunnitelma luovat tehtävälle työlle selkeän ohjeistuksen. Jokapäiväisessä työssä pystyy seuraamaan laadun toteutumista peilaamalla toimintaa suunnitelmiin. Kaikki kasvatustyössä toimivat ovat perehtyneet tai heidät on perehdytetty toimimaan suunnitelmien mukaisesti. Omavalvontasuunnitelmaa ja toimintasuunnitelmaa kehitetään sen tarpeen mukaan, joka tulee asiakasryhmiltä sekä työntekijöiltä. Työntekijöiden perehdytykseen on olemassa tarkistuslista, jotta kaikki työhön liittyvät tehtävät ja lomakkeet tulee läpikäydyksi.

Asiakaspalaute kerätään palvelun ostajalta ja lasten vanhemmilta suullisesti kohtaamisten yhteydessä, sekä kirjallisesti anonyymien kyselylomakkeen avulla. Saatuun palautteeseen reagoidaan välittömästi, jos esiin nousee tarvetta jonkin asian kehittämiseksi. Osa asiakaspalautteista on perhekodin nettisivuilla nähtävissä.

Perhekoti kehittää valmiuksiaan asiakasturvallisuuden parantamiseksi seuraamalla omaa toimintaansa ja peilaten sitä omavalvontasuunnitelmaan. Seuraamalla lainsäädäntöä ja yhteiskunnallista tilannetta sekä huomioimalla asiakkaan kokonaistarpeita.

Yhteistyötä tehdään muiden asiakasturvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa kuten pelastusviranomaiset ja valvontaviranomaiset. Ensisijaisesti viranomaiset ottavat yhteyttä ja huolehtivat säännöllisestä valvonnasta, mutta tarvittaessa myös yksiköstä ollaan yhteydessä ja konsultoidaan tai pyydetään käyntiä.

## **4 Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen sekä vastuunjako**

### **4.1 Toimeenpano**

Omavalvontasuunnitelman suunnitteluun osallistuu koko perhekodin vakituinen henkilökunta ja asiakkaat halutessaan. Laadinnasta ja seurannasta vastaa vastuuhenkilö Vesa Leppälä (leppalapk@gmail.com/0400939310) Vastuuhenkilö on päivittäin tavoitettavissa.

## 4.2 Julkaiseminen toteuttamisen seuranta ja päivittäminen

Omavalvontasuunnitelma tarkastetaan ja päivitetään vähintään neljän kuukauden välein sekä tarvittaessa tarkastuskäyntien yhteydessä ja kun esille nousee tilanteita, joiden vuoksi omavalvontaa täytyy tarkastella. Vesa Leppälä seuraa päivittämisen tarvetta havaitsemansa sekä asiakkaiden ja henkilökunnan esiin nostamien tarpeiden mukaan. Säännöllisillä raporteilla keskustellaan omavalvontaan liittyvistä asioista ja havaituista epäkohdista. Myös lakimuutokset ohjaavat tarkastelemaan omavalvontasuunnitelman ajantasaisuutta.

Omavalvontasuunnitelmien aiemmat versiot säilytetään tiedostoina tietokoneella. Asiakkaille omavalvontasuunnitelma on saatavilla heille tarkoiteussa kansiossa, joka säilytetään yhteisissä tiloissa. Omavalvontasuunnitelma on saatavilla myös perhekodin nettisivuilla. Laadinnasta ja seurannasta vastaa vastuuhenkilö Vesa Leppälä (leppalapk@gmail.com/0400939310) Vastuuhenkilö on päivittäin tavoitettavissa.